

ZAKON O ZAŠTITI I SPASAVANJU U VANREDNIM SITUACIJAMA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sistem zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama, snage i subjekti zaštite i spasavanja, prava i obaveze republičkih organa uprave i drugih organa, organa jedinica lokalne samouprave, privrednih društava i drugih pravnih lica, prava i dužnosti građana, vanredne situacije i postupanje u vanrednim situacijama, organizacija i djelatnost civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja i otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i drugih nesreća, planiranje i finansiranje sistema zaštite i spasavanja, nadzor, priznanja i nagrade i druga pitanja od značaja za organizovanje i funkcionisanje sistema zaštite i spasavanja.

Član 2.

Sistem zaštite i spasavanja je objedinjeni oblik upravljanja i organizovanja snaga i subjekata sistema zaštite i spasavanja na sprovođenju preventivnih i operativnih mjera i izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja ljudi i dobara od posljedica elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, katastrofa, epidemija, posljedica ratnih dejstava, posljedica terorizma i drugih opasnosti i nesreća koje mogu ugroziti stanovništvo, materijalna i kulturna dobra i životnu sredinu, uključujući i mjere oporavka od nastalih posljedica.

Član 3.

(1) Zaštita i spasavanje u vanrednim situacijama je djelatnost od posebnog interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika).

(2) Dan zaštite i spasavanja – Dan civilne zaštite Republike Srpske je 1. mart – Međunarodni dan civilne zaštite.

Član 4.

Načela zaštite i spasavanja zasnivaju se na saradnji, solidarnosti, pravovremenom i usklađenom djelovanju subjekata sistema zaštite i spasavanja, a to su:

a) načelo zaštite, prema kojem svako ima pravo na zaštitu od nesreća i katastrofa prouzrokovanih elementarnom nepogodom i drugom nesrećom, a zaštita i spasavanje ljudskih života ima prednost nad svim drugim zaštitnim i spasilačkim aktivnostima,

b) načelo solidarnosti, prema kojem svako učestvuje u zaštiti i spasavanju u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima,

v) načelo javnosti, prema kojem su podaci o opasnostima i djelovanju republičkih organa uprave i drugih organa, organa jedinica lokalne samouprave i drugih subjekata zaštite i spasavanja javni, a kako bi se obezbijedilo pravovremeno obavješćavanje stanovništva o opasnosti koje može pogoditi elementarna nepogoda ili druga nesreća,

g) načelo prevencije, prema kojem republički organi uprave i drugi organi, organi jedinice lokalne samouprave i druga pravna lica, prilikom obezbjeđenja zaštite od elementarne nepogode i druge nesreće prioritarno sprovode preventivne mjere zaštite u skladu sa svojim nadležnostima,

d) načelo odgovornosti, prema kojem je svako fizičko i pravno lice, u skladu sa zakonom, odgovorno za sprovođenje mjera zaštite i spasavanja od nesreća i katastrofa izazvanih elementarnom nepogodom i drugom nesrećom i

đ) načelo supsidijarnosti, prema kojem se u zaštiti i spasavanju prvenstveno koriste snage i sredstva sa područja jedinice lokalne samouprave, a ukoliko su te snage i sredstva nedovoljne, upotrebljavaju se snage i sredstva sa teritorije Republike i Bosne i Hercegovine.

Član 5.

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) vanredna situacija je situacija u kojoj su rizici i prijetnje ili posljedice katastrofa, vanrednih događaja i drugih opasnosti za stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posljedice nije moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem nadležnih organa i službi, zbog čega je za njihovo ublažavanje i otklanjanje neophodno upotrijebiti posebne mjere, snage i sredstva uz pojačan režim aktivnosti,

b) vanredni događaj je nesreća izazvana elementarnom nepogodom i drugom nesrećom koja može da ugrozi zdravlje i život ljudi i životnu sredinu, a čije je posljedice moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem,

v) katastrofa je prirodna ili druga nesreća i događaj koja veličinom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i život ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem nadležnih službi, republičkih organa uprave i organa jedinica lokalne samouprave, kao i nesreća nastalih ratnim razaranjem ili terorizmom,

g) elementarna nepogoda je događaj hidrometeorološkog, geološkog ili biološkog porijekla prouzrokovan djelovanjem prirodnih sila, kao što su: zemljotres, poplava, bujica, oluja, jake kiše, atmosferska pražnjenja, grad, suša, odron ili klizanje zemljišta, sniježni nanosi i lavina, ekstremne temperature vazduha, zaleđivanje vodotokova, epidemija zaraznih bolesti i pojava štetočina i druge prirodne pojave većih razmjera koje mogu da ugroze zdravlje i život ljudi ili pričine štetu većeg obima,

d) druga nesreća je nesreća u drumskom, željezničkom, vazdušnom ili riječnom saobraćaju, požar, rudarska nesreća, rušenje brana, tehničko-tehnološka nesreća i druga nesreća koju prouzrokuje čovjek svojim aktivnostima, ratna dejstva, vanredno stanje ili drugi oblik masovnog uništavanja ljudi ili materijalnih dobara,

đ) tehničko-tehnološka nesreća (u daljem tekstu: udes) je događaj koji je izmakao kontroli kod obavljanja djelatnosti ili upravljanju sredstvima za rad i rad sa opasnim materijama, naftom i njenim derivatima i energetske gasovima prilikom njihove proizvodnje, prerade, upotrebe, skladištenja, pretovara, prevoza ili uklanjanja čija je posljedica ugrožavanje ljudi i materijalnih dobara,

e) objekti i sredstva za zaštitu i spasavanje obuhvataju skloništa i druge zaštitne objekte, skladišta, zaštitnu i spasilačku opremu i oruđa, opremu za osposobljavanje i obuku, prevozna sredstva, telekomunikacione i alarmne uređaje i drugu opremu i sredstva koji se koriste za zaštitu i spasavanje,

ž) sredstva pomoći su namirnice, voda za piće, odjeća, obuća, lijekovi i drugi predmeti, odnosno sredstva namijenjena ugroženom i nastradalom stanovništvu kao pomoć radi ublažavanja posljedica elementarne nepogode i druge nesreće,

z) otklanjanje posljedica su sve aktivnosti koje se preduzimaju u toku i poslije elementarne nepogode i druge nesreće radi hitne normalizacije života i sprečavanja širenja posljedica na području na kojem se nesreća dogodila,

i) lična, uzajamna i kolektivna zaštita je najmasovniji oblik pripremanja i organizovanog učešća građana u zaštiti i spasavanju koja obuhvata mjere i postupke njihove neposredne zaštite i spasavanja u poslovnim i stambenim zgradama, drugim objektima i mjestima gdje žive i rade,

j) zbrinjavanje ugroženih, nastradalih, izbjeglih i evakuisanih lica u vanrednim situacijama obuhvata pružanje hitnog smještaja, zdravstvenu zaštitu, snabdijevanje hranom i vodom, spajanje razdvojenih porodica, psihološku podršku i stvaranje potrebnih uslova za život,

k) zaštita i spasavanje od poplava i nesreća na vodi i pod vodom podrazumijeva sprovođenje zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara koji mogu biti ugroženi poplavama izazvanim izlivanjem rijeka iz korita, bujičnim vodama, ledenim barijerama, podzemnim vodama, kao i oštećenjem ili rušenjem brana, nasipa, jalovina i drugih vodozaštitnih objekata i drugih nesreća na vodi i pod vodom,

l) neeksplozivna ubojna sredstva (u daljem tekstu: NUS) su zaostala eksplozivna sredstva i ostaci iz rata, pripremljena za korišćenje ili korišćena, sa ili bez upaljača, ispaljena, izbačena, porinuta, lansirana, napuštena ili odbačena, a nisu eksplozivna, kao i sredstva zaostala poslije eksplozija skladišta ubojnih sredstava, odbačena i ubojna sredstva iz nelegalnog posjeda, a što ne podrazumijeva neeksplozivne improvizovane diverzantsko-terorističke naprave u skladu sa propisima iz ove oblasti,

lj) opasne materije su hemikalije i druge materije koje imaju štetne i opasne karakteristike, u skladu sa propisima iz ove oblasti, i

m) operativno-komunikativni centar 112 (u daljem tekstu: operativno-komunikativni centar) je centar za prikupljanje podataka o svim vrstama opasnosti koje mogu ugroziti ljude, životnu sredinu, materijalna i kulturna dobra i koji o tome obavještava nadležne organe i građane.

Član 6.

Sistem zaštite i spasavanja u smislu ovog zakona podrazumijeva:

a) planiranje, pripremanje i sprovođenje mjera i aktivnosti na zaštiti i spasavanju,
b) zaštitu kao skup preventivnih mjera usmjerenih na jačanje otpornosti društva, otklanjanje mogućih uzroka ugrožavanja, smanjenje uticaja i sprečavanje elementarne nepogode i druge nesreće i u slučaju da do njih dođe, umanjevanje njihovih posljedica,

v) koordinaciju pri uspostavljanju, izradi i realizaciji Programa za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,

g) spasavanje i pružanje pomoći kroz organizovanje civilne zaštite, kao preventivne i operativne aktivnosti koje se preduzimaju u cilju spasavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine,

d) preduzimanje mjera i aktivnosti na ublažavanju i otklanjanju neposrednih posljedica usljed elementarne nepogode i druge nesreće i stvaranje neophodnih uslova za život ljudi na ugroženom području,

đ) organizovanje, opremanje i osposobljavanje snaga zaštite i spasavanja, republičkih organa uprave i drugih organa, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika za zaštitu i spasavanje,

e) organizovanje i osposobljavanje građana za sve vidove zaštite,

ž) upravljanje, rukovođenje i koordinaciju subjektima i snagama sistema zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama,

z) pružanje, traženje pomoći i saradnju sa drugim zemljama i međunarodnim organizacijama i

i) druge poslove i zadatke zaštite i spasavanja.

II SISTEM ZAŠTITE I SPASAVANJA

1. Subjekti i snage zaštite i spasavanja

Član 7.

Subjekti sistema zaštite i spasavanja su:

- a) Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo) i Republička uprava civilne zaštite (u daljem tekstu: Uprava civilne zaštite),
- b) drugi republički organi uprave i organi jedinica lokalne samouprave,
- v) privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i
- g) građani, udruženja, profesionalne i druge organizacije.

Član 8.

Snage za zaštitu i spasavanje su:

- a) Republički štab za vanredne situacije i specijalizovane jedinice zaštite i spasavanja koje formira Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada),
- b) štabovi za vanredne situacije, jedinice i timovi civilne zaštite koje formiraju organi jedinice lokalne samouprave,
- v) nadležne organizacione jedinice Ministarstva,
- g) štabovi za vanredne situacije i jedinice i timovi za zaštitu i spasavanje koje formiraju privredna društva i druga pravna lica,
- d) jedinice, timovi i ekipe Crvenog krsta Republike Srpske,
- đ) jedinice i timovi koje formiraju udruženja građana i druge nevladine organizacije,
- e) povjerenici zaštite i spasavanja,
- ž) profesionalne i hitne službe (vatrogasci, medicinske i veterinarske službe i druge službe) i druge organizacije i
- z) građani.

Član 9.

(1) U slučaju vanredne situacije, snage iz člana 8. ovog zakona angažuju se prema sljedećem redoslijedu:

- a) profesionalne i hitne službe (vatrogasci, medicinske i veterinarske službe i druge službe) u okviru svojih redovnih poslova i zadataka i nadležne organizacione jedinice Ministarstva,
- b) snage zaštite i spasavanja prema redoslijedu koji je utvrđen planom hitnog postupanja jedinica lokalne samouprave, ukoliko snage iz tačke a) ovog člana nisu dovoljne,
- v) građani u skladu sa ovim zakonom,
- g) snage susjednih i drugih opština, odnosno gradova u skladu sa sporazumima i ugovorima i
- d) ostale snage u Republici.

(2) U slučaju da snage iz stava 1. ovog člana nisu dovoljne, po odluci ministra unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: ministar), može se zatražiti angažovanje snaga Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a po odluci Vlade i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

(3) Snage za zaštitu i spasavanje susjednih i drugih država angažuju se u skladu sa međudržavnim sporazumima.

Član 10.

(1) U slučaju vanredne situacije, u zavisnosti od vrste i stepena opasnosti, angažuju se raspoloživa sredstva i materijalna dobra nesrećom pogođene jedinice lokalne samouprave.

(2) Ako sredstva i materijalna dobra iz stava 1. ovog člana nisu dovoljna, angažuju se sredstva i materijalna dobra i drugih jedinica lokalne samouprave na način i u skladu sa odredbama ugovora zaključenih između jedinica lokalne samouprave, shodno odredbama Uputstva o traženju, pružanju i prihvatanju pomoći zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama, koje donosi ministar na prijedlog Uprave civilne zaštite.

(3) Ako sredstva i materijalna dobra iz st. 1. i 2. ovog člana nisu dovoljna, angažuju se sredstva i materijalna dobra kojima raspolaže Republika, a po odluci ministra može se zatražiti angažovanje sredstva i materijalnih dobara Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a po odluci Vlade i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

Član 11.

(1) Nevladine i druge organizacije, službe i udruženja građana vrše zaštitu i spasavanje na osnovu odluke Vlade ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, pod uslovom da ispunjavaju propisane uslove.

(2) Druge službe, udruženja i nevladine organizacije mogu dobrovoljno učestvovati u zaštiti i spasavanju, pod uslovom da imaju obučeno ljudstvo i odgovarajuću opremu.

Član 12.

(1) Za sprovođenje aktivnosti zaštite i spasavanja, načelnik opštine, odnosno gradonačelnik može odrediti privredno društvo ili drugo pravno lice, pod uslovom da ima radnike i opremu koja se u tu svrhu zahtijeva.

(2) Privredna društva i druga pravna lica dužna su uspostaviti vlastitu organizaciju za sprovođenje aktivnosti, obezbijediti obuku i sprovesti pripreme za djelovanje u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće.

(3) Vlada ili jedinice lokalne samouprave nadoknađuju privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje odredi za sprovođenje zaštite i spasavanja efektivne troškove koji nastanu kao posljedica učešća u izvršenju zadataka zaštite i spasavanja.

2. Aktivnosti zaštite i spasavanja

Član 13.

Preventivne aktivnosti zaštite i spasavanja su:

- a) izrada procjene ugroženosti od mogućih rizika od opasnosti,
- b) izrada planova zaštite i spasavanja,
- v) uređenje prostora i objekata u funkciji zaštite i spasavanja,
- g) uspostavljanje sistema zaštite i spasavanja i
- d) angažovanje lica i obezbjeđivanje materijalnih i drugih sredstava za izvršenje planiranih zadataka.

Član 14.

Operativne aktivnosti za zaštitu i spasavanje su aktivnosti koje se preduzimaju:

- a) u slučaju neposredne prijetnje i rizika od opasnosti,
- b) za vrijeme rizika od opasnosti i

v) za otklanjanje posljedica u toku opasnosti i poslije prestanka opasnosti.

Član 15.

Aktivnosti koje se preduzimaju u slučaju neposredne prijetnje i rizika od opasnosti su:

- a) prikupljanje podataka o mogućim rizicima od opasnosti,
- b) stavljanje u funkciju sistema za javljanje i obavješćavanje učesnika u zaštiti i spasavanju,
- v) obavješćavanje stanovništva, kao i nadležnih organa i odgovornih lica zaduženih za zaštitu i spasavanje,
- g) povećanje intenziteta spremnosti i aktiviranja nadležnih organa i snaga za zaštitu i spasavanje,
- d) obezbjeđivanje javnog reda i mira na ugroženom području i
- đ) preduzimanje drugih mjera zaštite i spasavanja.

Član 16.

Aktivnosti koje se preduzimaju za vrijeme rizika od opasnosti su:

- a) aktiviranje snaga za zaštitu i spasavanje,
- b) sprovođenje evakuacije i zbrinjavanje stanovništva i materijalnih dobara,
- v) sprečavanje širenja rizika od opasnosti i posljedica nastale opasnosti i
- g) rukovođenje i koordinacija aktivnosti učesnika u zaštiti i spasavanju.

Član 17.

Aktivnosti koje se sprovode prilikom otklanjanja posljedica od nastale opasnosti su:

- a) procjena štete i posljedica,
- b) sanacija područja koje je nesreća zahvatila,
- v) obezbjeđivanje i pružanje neophodne pomoći ugroženom i nastradalom stanovništvu,
- g) sprovođenje zdravstvenih i higijensko-epidemioloških mjera,
- d) sprovođenje odgovarajuće zaštite životinja i biljaka, kao i proizvoda životinjskog i biljnog porijekla i
- đ) organizovanje snabdijevanja sredstvima za pomoć i pružanja komunalnih usluga radi normalizovanja života.

III PRAVA I OBAVEZE REPUBLIČKIH ORGANA UPRAVE I DRUGIH ORGANA

Član 18.

Vlada u oblasti zaštite i spasavanja obezbjeđuje izgradnju i razvoj sistema zaštite i spasavanja Republike i plansko povezivanje dijelova sistema i zadataka u jedinstvenu cjelinu, a naročito:

- a) organizuje sistem zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- b) donosi Program zaštite i spasavanja u Republici,
- v) donosi Program za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- g) donosi procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,

- d) donosi Plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- đ) donosi Plan obuke i osposobljavanja snaga za zaštitu i spasavanje u Republici,
- e) prati i usmjerava pripreme za izvršavanje zaštite i spasavanja,
- ž) pruža pomoć u rekonstrukciji i oporavku od elementarne nepogode i druge nesreće,
- z) proglašava stanje elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- i) donosi odluku o mobilizaciji i naređuje upotrebu snaga i sredstava za zaštitu i spasavanje,
- j) obezbjeđuje potrebna finansijska sredstva u budžetu Republike za finansiranje poslova zaštite i spasavanja,
- k) donosi metodologiju za izradu procjene ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće na teritoriji Republike,
- l) donosi metodologiju za izradu Plana zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće na teritoriji Republike,
- lj) donosi metodologiju za procjenu štete od elementarne nepogode i druge nesreće,
- m) osniva Republički štab za vanredne situacije,
- n) imenuje komisiju za procjenu štete većih razmjera,
- nj) određuje materijalna sredstva koja se koriste u funkciji zaštite i spasavanja i
- o) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite i spasavanja.

Član 19.

Ministarstvo u oblasti zaštite i spasavanja ima sljedeće nadležnosti:

- a) predlaže Program zaštite i spasavanja u Republici i Program za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- b) predlaže Vladi metodologiju za izradu procjene ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
- v) predlaže Vladi procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće na teritoriji Republike,
- g) predlaže Vladi metodologiju za izradu plana zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- d) predlaže Vladi plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće na teritoriji Republike,
- đ) donosi program opremanja zaštite i spasavanja,
- e) koordinira rad sa subjektima sistema zaštite i spasavanja po pitanjima organizacije, planiranja, pripreme i sprovođenja mjera i aktivnosti prevencije i smanjenja rizika,
- ž) obezbjeđuje učešće nadležnih organizacionih jedinica Ministarstva u sprovođenju mjera i izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja,
- z) u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće, obezbjeđuje javni red i mir na ugroženom području samostalno i u koordinaciji sa nadležnim štabom za vanredne situacije,
- i) priprema i sprovodi bezbjednosnu zaštitu prostora, infrastrukture i objekata od značaja za preduzimanje mjera i izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja,
- j) organizuje obučavanje i provjeru operativne spremnosti štabova za vanredne situacije, kao i specijalizovanih jedinica zaštite i spasavanja, u skladu sa programima i planovima obuke (pruža stručnu pomoć i instrukcije za rad organa jedinica lokalne samouprave, privrednih društava i drugih pravnih lica),
- k) vrši nadzor nad poslovima uklanjanja, deaktiviranja i uništavanja NUS,
- l) izdaje uvjerenja o osposobljenosti kadra za uklanjanje NUS, inicira i finansira istraživanja u oblasti zaštite i spasavanja,
- lj) ostvaruje putem nadležnih organa međunarodnu saradnju u oblasti zaštite i spasavanja i smanjenja rizika od katastrofa,
- m) vrši nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona,

- n) podnosi jednom godišnje izvještaj Narodnoj skupštini Republike Srpske o stanju u oblasti zaštite i spasavanja i
- nj) obavlja i druge poslove određene zakonom.

Član 20.

Uprava civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja ima sljedeće nadležnosti:

- a) izrađuje Program zaštite i spasavanja u Republici i Program za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- b) prati, usklađuje i sprovodi politiku i smjernice i obezbjeđuje izvršenje zakona i drugih propisa u oblasti civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja,
- v) izrađuje metodologiju za izradu procjene ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
- g) izrađuje metodologiju za izradu plana zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- d) izrađuje procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće na teritoriji Republike,
- đ) izrađuje plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće na teritoriji Republike,
- e) izrađuje program opremanja zaštite i spasavanja,
- ž) organizuje, priprema i obučava službu civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja na nivou Republike,
- z) vrši koordinaciju djelovanja subjekata od značaja za zaštitu i spasavanje u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- i) vrši koordinaciju između subjekata koji učestvuju u zaštiti i spasavanju na teritoriji Republike sa subjektima za zaštitu i spasavanje Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, susjednih i drugih zemalja,
- j) pribavlja i obrađuje podatke o svim vrstama pojava i opasnosti koje mogu dovesti do elementarne nepogode i druge nesreće,
- k) organizuje i sprovodi poslove osmatranja, obavješćavanja i uzbunjivanja,
- l) donosi i realizuje planove i programe obuke i osposobljavanja u oblasti zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- lj) vrši izbor i učestvuje u naučnoistraživačkim projektima u oblasti zaštite i spasavanja,
- m) pruža stručnu pomoć u oblasti zaštite i spasavanja,
- n) donosi uputstva i instrukcije za rad nadležne organizacione jedinice civilne zaštite opštine, odnosno grada,
- nj) vrši uklanjanje i uništavanje NUS i mina,
- o) ostvaruje putem nadležnih organa međunarodnu saradnju u oblasti zaštite i spasavanja,
- p) učestvuje u akcijama zaštite i spasavanja u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće,
- r) preduzima preventivne, operativne i postoperativne mjere u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće,
- s) vodi evidencije u oblasti zaštite i spasavanja,
- t) naređuje sprovođenje mjera pripravnosti,
- ć) zaključuje ugovore o angažovanju na sprovođenju mjera i zadataka zaštite i spasavanja i
- u) vrši i druge poslove iz oblasti civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja.

Član 21.

Republički organi uprave i drugi organi u oblasti zaštite i spasavanja imaju sljedeće nadležnosti:

- a) izrađuju Procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće i Plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće u okviru svoje nadležnosti,
- b) učestvuju u izradi metodologije za izradu Procjene ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici, Programa za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici i Plana zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- v) organizuju i obezbjeđuju sprovođenje preventivnih mjera zaštite i spasavanja i predlažu mjere i aktivnosti za njihovo unapređenje,
- g) sprovode i vrše kontrolu sprovođenja mjera za sprečavanje elementarne nepogode i druge nesreće ili otklanjanje posljedica u oblastima iz svoje nadležnosti,
- d) vrše stručne poslove koji se odnose na angažovanje službi zaštite i spasavanja privrednih društava i drugih pravnih lica,
- đ) dostavljaju Ministarstvu podatke koji su od značaja za planiranje, organizovanje i sprovođenje mjera zaštite i spasavanja i
- e) vrše i druge poslove iz oblasti zaštite i spasavanja.

Član 22.

(1) Organi jedinice lokalne samouprave u oblasti zaštite i spasavanja imaju sljedeće nadležnosti:

a) skupština opštine, odnosno grada:

- 1) donosi odluku o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja i obezbjeđuje njeno sprovođenje, u skladu sa jedinstvenim sistemom zaštite i spasavanja na teritoriji Republike,
- 2) donosi procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
- 3) donosi Program razvoja civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja,
- 4) donosi odluku o formiranju štaba za vanredne situacije,
- 5) planira i utvrđuje izvore finansiranja aktivnosti civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja,
- 6) razmatra stanje u oblasti zaštite i spasavanja,
- 7) donosi odluku o određivanju lokacije za uništavanje NUS-a i mina na prijedlog nadležne organizacione jedinice civilne zaštite opštine, odnosno grada uz konsultacije sa Upravom civilne zaštite i
- 8) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite i spasavanja,

b) načelnik opštine, odnosno gradonačelnik:

- 1) predlaže donošenje odluke o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja,
- 2) upravlja sistemom civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja u opštini, odnosno gradu,
- 3) predlaže procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
- 4) predlaže program razvoja sistema civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja,
- 5) donosi plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- 6) imenuje štab za vanredne situacije i osniva jedinice i timove civilne zaštite,
- 7) imenuje i razrješava komandire jedinica i timova civilne zaštite i povjerenike zaštite i spasavanja,
- 8) donosi godišnji plan obuke i osposobljavanja štaba za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite i povjerenika zaštite i spasavanja u skladu sa Planom obuke i osposobljavanja snaga za zaštitu i spasavanje u Republici,
- 9) naređuje postupanje po planu pripravnosti,
- 10) proglašava vanrednu situaciju i stanje elementarne nepogode i druge nesreće,
- 11) naređuje mobilizaciju i upotrebu snaga i sredstava za zaštitu i spasavanje,
- 12) naređuje uzbuđivanje,

- 13) naređuje evakuaciju i obezbjeđuje resurse neophodne za hitan smještaj u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće,
 - 14) donosi odluku kojom određuje privredna društva i druga pravna lica koja su obavezna postupati u skladu sa članom 23. ovog zakona,
 - 15) donosi odluku o formiranju komisije za procjenu štete prouzrokovane elementarnom nepogodom i drugom nesrećom,
 - 16) podnosi izvještaje skupštini opštine, odnosno grada o stanju u oblasti zaštite i spasavanja,
 - 17) zaključuje ugovore o izvršavanju zadataka civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja,
 - 18) donosi odluku o upućivanju pomoći susjednim i drugim jedinicama lokalne samouprave koje su pogođene elementarnom nepogodom i drugom nesrećom,
 - 19) izvršava naredbe Republičkog štaba za vanredne situacije,
 - 20) ostvaruje saradnju sa Upravom civilne zaštite i načelnicima susjednih i drugih jedinica lokalne samouprave po pitanjima od zajedničkog interesa za zaštitu i spasavanje i
 - 21) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite i spasavanja.
- (2) Nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada:
- a) izrađuje procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
 - b) izrađuje program razvoja civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja,
 - v) izrađuje plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
 - g) priprema odluku o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja,
 - d) organizuje, prati i realizuje obuku građana iz oblasti lične, uzajamne i kolektivne zaštite u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada,
 - đ) organizuje, prati i realizuje obuku snaga civilne zaštite u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada,
 - e) organizuje i koordinira sprovođenje mjera i zadataka civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja,
 - ž) vrši koordinaciju djelovanja subjekata od značaja za zaštitu i spasavanje u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće u opštini, odnosno gradu,
 - z) predlaže godišnji plan obuke i osposobljavanja štaba za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite i povjerenika zaštite i spasavanja,
 - i) predlaže program samostalnih vježbi i izradu elaborata za izvođenje vježbi zaštite i spasavanja, organa uprave, privrednih društava i drugih pravnih lica,
 - j) vodi evidenciju pripadnika civilne zaštite i vrši njihovo raspoređivanje u jedinice i timove civilne zaštite i povjerenika zaštite i spasavanja u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada,
 - k) vodi evidenciju materijalno-tehničkih sredstava građana, privrednih društava i drugih pravnih lica i službi koja se mogu staviti u funkciju civilne zaštite,
 - l) učestvuje u nabavci sredstava i opreme za zaštitu i spasavanje za potrebe jedinica i timova civilne zaštite i građana i vodi brigu o njihovoj ispravnosti, čuvanju i upotrebi,
 - lj) daje stručna uputstva građanima, privrednim društvima i drugim pravnim licima po pitanjima zaštite i spasavanja,
 - m) informiše javnost o opasnostima od elementarne nepogode i druge nesreće i mjerama i zadacima zaštite i spasavanja,
 - n) podnosi izvještaje i informacije načelniku opštine, odnosno gradonačelniku i Upravi civilne zaštite,
 - nj) vodi propisanu bazu podataka i druge evidencije i
 - o) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite i spasavanja.

IV PRAVA I DUŽNOSTI PRIVREDNIH DRUŠTAVA I DRUGIH PRAVNIH LICA

Član 23.

(1) Privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju djelatnost iz oblasti zdravstvene zaštite, veterinarstva, stambenih i komunalnih djelatnosti, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, hemijske industrije, rudarstva, građevinarstva, energetike, transporta, snabdijevanja, ugostiteljstva, vatrogastva, hidrometeorologije, seizmologije, ekologije i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spasavanje dužna su da:

- a) izrađuju procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
- b) izrađuju plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- v) organizuju zaštitu i spasavanje od procijenjenih opasnosti,
- g) pripremaju i učestvuju u izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- d) obezbjeđuju uslove i sredstva za sprovođenje zaštite i spasavanja zaposlenih i primjenjuju mjere i zadatke zaštite i spasavanja,
- đ) formiraju, obučavaju i opremaju jedinice i timove zaštite i spasavanja i iste angažuju za izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja samostalno i na zahtjev nadležnog organa jedinice lokalne samouprave i Republike,
- e) uspostavljaju i održavaju sistem obavještanja i uzbunjivanja zaposlenih i stanovništva od opasnosti,
- ž) sufinansiraju preventivne aktivnosti organa jedinica lokalne samouprave, proporcionalno obimu i stepenu prijetnje koja proizlazi iz njihove djelatnosti,
- z) informišu organe jedinice lokalne samouprave o stanju zaštite i spasavanja i omogućavaju uvid u planove i druga akta iz oblasti zaštite i spasavanja i
- i) u skladu sa godišnjim planom obuke i osposobljavanja štaba za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite i povjerenika za zaštitu i spasavanje u jedinici lokalne samouprave, učestvuju u obuci i vježbama.

(2) Načelnik opštine, odnosno gradonačelnik donosi odluku kojom određuje privredna društva i druga pravna lica koja su obavezna postupati u skladu sa stavom 1. ovog člana.

(3) Pored privrednih društava i drugih pravnih lica iz stava 2. ovog člana, organizacije koje sprovode obrazovne, društvene, medicinske i druge aktivnosti koje podrazumijevaju zaštitu ili brigu o većem broju građana, obavezne su da izrade procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće, plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće i sprovode mjere i zadatke zaštite i spasavanja.

(4) Rukovodilac privrednog društva i drugog pravnog lica odgovoran je za sprovođenje mjera zaštite i spasavanja.

Član 24.

(1) Vlasnici i korisnici stambenih i drugih objekata odgovorni su za sprovođenje mjera i zadataka zaštite i spasavanja propisanih ovim zakonom, kao i za obezbjeđenje sredstava neophodnih za zaštitu i spasavanje.

(2) Vlasnici i korisnici kulturnog naslijeđa odgovorni su za sprovođenje mjera i zadataka zaštite i spasavanja propisanih ovim zakonom.

(3) Vlasnici iz stava 1. ovog člana obavezni su na zahtjev nadležne organizacione jedinice civilne zaštite opštine, odnosno grada dostaviti podatke o stambenim i drugim objektima, kao i podatke o korisnicima tih objekata.

Član 25.

(1) Privredna društva i druga pravna lica, vlasnici i korisnici telekomunikacionih i informacionih sistema i veza stavljaju nadležnim snagama zaštite i spasavanja na raspolaganje i korišćenje tih sistema u slučaju vanredne situacije.

(2) Privredna društva i druga pravna lica, vlasnici i korisnici zaliha vode, hrane, medicinske opreme i lijekova, energenata, odjeće, obuće, građevinskog i drugog materijala neophodnog za izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja, nadležnim snagama zaštite i spasavanja stavljaju ova sredstva na raspolaganje, radi korišćenja u akcijama zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

Član 26.

(1) U pripremi i sprovođenju zadataka iz oblasti zaštite i spasavanja, u okviru svoje redovne aktivnosti, obavezno učestvuje Crveni krst Republike Srpske, humanitarne i druge organizacije i udruženja građana, u skladu sa ovim zakonom, kao i međunarodnim sporazumima.

(2) Organizacije iz stava 1. ovog člana, dužne su svojim programima rada utvrditi zadatke, organizaciju djelovanja i aktivnosti kojima se obezbjeđuje učešće njihovih članova, organa i službi u izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja.

Član 27.

Visokoškolske ustanove, privredna društva i druga pravna lica koja se bave naučnoistraživačkim radom dužna su da obavještavaju snage za zaštitu i spasavanje o naučnim saznanjima iz oblasti zaštite i spasavanja.

V PRAVA I DUŽNOSTI GRAĐANA

Član 28.

(1) Za zaštitu od elementarne nepogode i druge nesreće građani imaju pravo i dužnost učestvovati u zaštiti i spasavanju, davati materijalna sredstva i obučavati se za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu, kao i za sprovođenje mjera zaštite i spasavanja.

(2) Pored prava i dužnosti iz stava 1. ovog člana, građani imaju pravo i dužnost da:

- a) se u skladu sa planom zaštite i spasavanja rasporede u jedinice i timove civilne zaštite kao povjerenici zaštite i spasavanja u republičkim organima uprave i drugim organima, jedinicama lokalne samouprave, privrednim društvima i drugim pravnim licima,
- b) se odazovu pozivu nadležnog organa zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama,
- v) daju podatke značajne za zaštitu i spasavanje koje saznaju ili primijete i iste odmah dostave Upravi civilne zaštite ili organima jedinica lokalne samouprave,
- g) daju podatke potrebne za vođenje evidencija u oblasti zaštite i spasavanja i
- d) prijave promjene koje se odnose na prebivalište, boravište, adresu stanovanja, zasnivanje ili prestanak radnog odnosa i druge podatke od značaja za zaštitu i spasavanje, u roku od osam dana od dana nastale promjene.

Član 29.

(1) U izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja dužni su da učestvuju radno sposobni građani – muškarci od 18 do 60 godina starosti, odnosno žene od 18 do 55 godina.

(2) U jedinice civilne zaštite u oblasti zaštite i spasavanja ne raspoređuju se:

- a) radnici Ministarstva,
- b) pripadnici operativno-komunikativnih centara,

- v) radnici pravosudnih organa i ustanova za izvršenje krivičnih sankcija,
- g) trudnice, majke i samohrani roditelji koji imaju jedno dijete mlađe od sedam godina života, odnosno dvoje ili više djece mlađe od deset godina života, kao i staraoci djece bez roditelja,
- d) lica ocijenjena nesposobnim za učešće u zaštiti i spasavanju,
- đ) staraoci starih i iznemoglih lica,
- e) radnici Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine,
- ž) lica raspoređena u Oružane snage Bosne i Hercegovine i
- z) strani državljani.

Član 30.

(1) Zdravstvenu sposobnost građana za obavljanje zadataka zaštite i spasavanja, utvrđuju nadležne zdravstvene ustanove u skladu sa posebnim propisom o utvrđivanju sposobnosti građana za učešće u zaštiti i spasavanju.

(2) Ministar nadležan za poslove zdravlja i socijalne zaštite donosi propis iz stava 1. ovog člana.

Član 31.

U zaštiti i spasavanju mogu dobrovoljno učestvovati muškarci i žene stariji od 15 godina života sa pravima i dužnostima pripadnika jedinica civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja.

Član 32.

Pripadnicima zaštite i spasavanja izdaje se identifikacioni dokument pripadnika jedinice i tima civilne zaštite.

Član 33.

(1) Građani imaju obavezu da, u slučaju vanredne situacije, ustupe na korišćenje vozila, mašine, opremu i druga materijalna sredstva za zaštitu i spasavanje od elementarne nepogode i druge nesreće.

(2) Vlada, na prijedlog Ministarstva, određuje materijalna sredstva koja su građani, privredna društva i druga pravna lica dužna ustupiti za potrebe zaštite i spasavanja i utvrditi svrhu i način ustupanja, kao i naknadu za korišćenja, oštećenja ili uništena sredstva.

Član 34.

Građani koji imaju pravo i dužnost da učestvuju u zaštiti i spasavanju ili da ustupe materijalna sredstva, dužni su da se jave na određeno mjesto i u određeno vrijeme, odnosno ustupe materijalna sredstva na osnovu poziva nadležnog organa zaštite i spasavanja.

Član 35.

(1) Građani koji su u radnom odnosu, a koji su pozvani na vršenje poslova zaštite i spasavanja iz člana 28. ovog zakona, imaju pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje poslodavac od osnovice koju čini njegova prosječna mjesečna plata ostvarena u

prethodnom mjesecu u odnosu na mjesec u kojem je vršio poslove zaštite i spasavanja, srazmjerno vremenu angažovanja na teret jedinice lokalne samouprave ili Republike.

(2) Naknada iz stava 1. ovog člana pripada i građanima koji nisu u radnom odnosu, a koju isplaćuje nadležni organ koji je izvršio angažovanje lica za vršenje poslova zaštite i spasavanja i obračunava se na osnovicu koju čini prosječna mjesečna neto plata ostvarena u Republici prema saopštenju Republičkog zavoda za statistiku, prethodnog mjeseca u kojem je građanin angažovan.

Član 36.

(1) Građanin koji je za vrijeme organizovanog učešća na izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja povrijeđen ili kod kojeg nastupi bolest, odnosno invalidnost kao neposredna posljedica vršenja zadataka zaštite i spasavanja, ostvaruje pravo na obavezno osiguranje kao osiguranik u određenim okolnostima u skladu sa zakonom kojim se reguliše penzijsko-invalidsko osiguranje.

(2) Član porodice građanina koji je učestvujući u izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja izgubio život kao obavezni osiguranik u smislu stava 1. ovog člana, ostvaruje prava iz penzijsko-invalidskog i zdravstvenog osiguranja.

Član 37.

(1) Građanin koji za vrijeme organizovanog učešća u izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja bez svoje krivice zadobije povredu ili iz razloga vezanih za zaštitu i spasavanje oboli i zbog toga nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20%, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć, čija se visina utvrđuje prema stepenu tjelesnog oštećenja.

(2) Ako građanin iz stava 1. ovog člana izgubi život pravo na jednokratnu novčanu pomoć pripada članovima njegove porodice.

(3) Jednokratna novčana pomoć ne može biti manja od 12 zagarantovanih plata u Republici ostvarenih u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj su se dogodile okolnosti iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) Vlada donosi propis o visini i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć.

Član 38.

(1) Građanin koji je pozvan da učestvuje u izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja za vrijeme obuke ili vježbi ima pravo na prevoz, smještaj i ishranu za vrijeme izvršavanja zadataka zaštite i spasavanja.

(2) Smještaj i ishrana iz stava 1. ovog člana obezbjeđuju se pod uslovom da je učešće u izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja trajalo duže od osam sati.

(3) Ako građaninu nije obezbijeđena odgovarajuća odjeća i obuća za zadatke zaštite i spasavanja, već u akcijama zaštite i spasavanja nosi vlastitu odjeću i obuću, ima pravo na novčanu naknadu za uništenu ili oštećenu odjeću ili obuću srazmjerno stepenu oštećenja ili uništenja.

(4) Novčana sredstva za naknadu iz stava 1. ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Republike, odnosno jedinice lokalne samouprave, a novčanu naknadu isplaćuje organ koji je angažovao građanina.

VI VANREDNE SITUACIJE

Član 39.

(1) Vanredna situacija proglašava se odmah po saznanju o neposrednoj opasnosti od nastupanja vanredne situacije.

(2) Vanredna situacija može biti proglašena i nakon nastupanja, ako se neposredna opasnost nije mogla predvidjeti ili ako zbog drugih okolnosti nije mogla biti proglašena odmah poslije saznanja za neposrednu opasnost od nastupanja vanredne situacije.

(3) Za dio područja ili područje opštine, odnosno grada, proglašava se vanredna situacija, ako postoji neposredna opasnost da će zahvatiti ili je već zahvatila dio područja ili područje opštine, odnosno grada.

(4) Vanredna situacija za Republiku, odnosno dio teritorije Republike proglašava se ako postoji neposredna opasnost koja će zahvatiti ili je već zahvatila najmanje dvije opštine ili ako opština nema mogućnosti za adekvatno postupanje u vanrednoj situaciji.

Član 40.

Za koordinaciju i rukovođenje prilikom zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, kao operativno-stručna tijela, formiraju se štabovi za vanredne situacije:

- a) za teritoriju Republike – Republički štab za vanredne situacije,
- b) za područje grada – gradski štab za vanredne situacije i
- v) za područje opštine – opštinski štab za vanredne situacije.

Član 41.

(1) Odluku o proglašenju vanredne situacije, na prijedlog nadležnog Štaba za vanredne situacije donosi načelnik opštine za područje opštine, odnosno gradonačelnik za područje grada.

(2) Odluku o proglašenju vanredne situacije za teritoriju Republike ili dio teritorije Republike, donosi Vlada na prijedlog Republičkog štaba za vanredne situacije.

(3) Donošenjem odluke o proglašenju stanja vanredne situacije, snage iz člana 8. t. a), b), g), d), đ), e), ž) i z) ovog zakona stavljaju se pod komandu nadležnog štaba za vanredne situacije, osim snaga iz tačke v) tog člana, koje djeluju u koordinaciji sa nadležnim štabom za vanredne situacije.

Član 42.

(1) Republički, gradski i opštinski štabovi za vanredne situacije imaju komandanta, zamjenika, načelnika i članove štaba.

(2) Štab za vanredne situacije po potrebi formira pomoćne i stručno-operativne timove za specifične zadatke zaštite i spasavanja.

Član 43.

(1) Komandanta, zamjenika, načelnika i članove Republičkog štaba za vanredne situacije imenuje i razrješava Vlada.

(2) Komandant Republičkog štaba za vanredne situacije je predsjednik Vlade, zamjenik komandanta je ministar, a načelnik je direktor Uprave civilne zaštite.

(3) Članove Republičkog štaba za vanredne situacije imenuje i razrješava Vlada, iz reda rukovodilaca republičkih organa uprave u čijem djelokrugu su poslovi od značaja za zaštitu i spasavanje, stručnih radnika Ministarstva, Crvenog krsta Republike Srpske, direktora javnih

preduzeća u oblasti saobraćaja, šumarstva i vodoprivrede i rukovodilaca drugih organa, organizacija i ustanova čiji su poslovi u vezi sa zaštitom i spasavanjem.

Član 44.

Imenovanje gradskih i opštinskih štabova za vanredne situacije vrši načelnik opštine, odnosno gradonačelnik, u skladu sa opštim aktom opštine, odnosno grada i kadrovskim mogućnostima.

Član 45.

Štab za vanredne situacije obavlja sljedeće poslove:

- a) rukovodi i koordinira rad subjekata i snaga sistema zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama na sprovođenju utvrđenih zadataka,
- b) rukovodi i koordinira sprovođenje mjera i zadataka zaštite i spasavanja,
- v) razmatra i daje mišljenje na prijedlog Procjene ugroženosti i prijedlog Plana zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće,
- g) prati stanje i organizaciju zaštite i spasavanja i predlaže mjere za njihovo poboljšanje,
- d) naređuje upotrebu snaga za zaštitu i spasavanje, sredstava pomoći i drugih sredstava koja se koriste u vanrednim situacijama,
- đ) radi na redovnom informisanju i obavješćavanju stanovništva o rizicima, opasnostima i preduzetim mjerama,
- e) prati organizaciju, opremanja i obučavanja jedinica i timova za zaštitu i spasavanje, ovlašćenih, osposobljenih pravnih lica,
- ž) sarađuje sa nadležnim organima zaštite i spasavanja susjednih država u vanrednim situacijama,
- z) procjenjuje ugroženost od nastanka vanredne situacije i
- i) donosi prijedloge, zaključke i preporuke.

Član 46.

Opštinski, odnosno gradski štab za vanredne situacije, pored poslova iz člana 45. ovog zakona, obavlja i sljedeće poslove:

- a) sarađuje sa štabovima za vanredne situacije susjednih jedinica lokalne samouprave,
- b) razmatra i predlaže donošenje odluke o organizaciji zaštite i spasavanja na području opštine, odnosno grada i
- v) angažuje osposobljena pravna lica i druge organizacije od značaja za opštinu, odnosno grad.

Član 47.

Republički štab za vanredne situacije, pored poslova iz člana 45. ovog zakona, obavlja i sljedeće poslove:

- a) naređuje štabovima za vanredne situacije preduzimanje mjera i aktivnosti za zaštitu i spasavanje,
- b) razmatra i daje mišljenje na Program za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici,
- v) naređuje angažovanje i upotrebu snaga i sredstava zaštite i spasavanja sa područja neugroženih opština ili gradova na područje ugroženih opština ili gradova,
- g) predlaže Vladi donošenje odluke o traženju, prihvatanju, odnosno pružanju pomoći susjednim i drugim državama i
- d) angažuje osposobljena pravna lica i druge organizacije od značaja za Republiku.

Član 48.

Sastav i način formiranja štaba za vanredne situacije u privrednim društvima i drugim pravnim licima u kojima se osnivaju ovi štabovi uređuje se opštim aktom privrednog društva i drugog pravnog lica.

Član 49.

(1) Povjerenici zaštite i spasavanja određuju se u naseljenim mjestima, u dijelu naseljenog mjesta, stambenim zgradama, republičkim organima uprave i drugim organima, privrednim društvima i drugim pravnim licima u kojima nije formiran štab za vanredne situacije.

(2) U privrednom društvu i drugom pravnom licu povjerenik se određuje u skladu sa unutrašnjom organizacijom i brojem zaposlenih.

(3) Povjerenike imenuje i razrješava:

a) u republičkim organima uprave i drugim organima – rukovodilac koji rukovodi republičkim organom uprave i drugim organom,

b) u jedinicama lokalne samouprave – načelnik opštine, odnosno gradonačelnik i

v) u privrednom društvu i drugom pravnom licu – direktor, odnosno drugi nadležni organ određen opštim aktom.

Član 50.

(1) Povjerenici u republičkim organima uprave i drugim organima i privrednim društvima i drugim pravnim licima preduzimaju mjere i aktivnosti koje omogućavaju učešće radnika u sprovođenju lične, uzajamne i kolektivne zaštite i mjera zaštite radi spasavanja ljudi i materijalnih dobara u zgradama i objektima za koje su zaduženi.

(2) Povjerenici u naseljenim mjestima neposredno preduzimaju mjere za učešće građana u sprovođenju samozaštite, kao i mjere zaštite i spasavanja koje su od značaja za samozaštitu i učestvuju u svim aktivnostima zaštite i spasavanja koje se sprovode u akcijama zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara na određenom području.

Član 51.

Snagama za zaštitu i spasavanje, angažovanim u akcijama i operacijama, neposredno rukovode organi iz člana 40. ovog zakona i nadležni organi i organizacione jedinice jedinica lokalne samouprave, a nadležnim organizacionim jedinicama Ministarstva rukovodi ministar.

Član 52.

(1) Planom zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće planiraju se preventivne i operativne mjere za sprečavanje i smanjenje posljedica elementarnih nepogoda, udesa i katastrofa, kao i snage i sredstva subjekata sistema zaštite i spasavanja, njihovo organizovano i koordinirano djelovanje u vanrednim situacijama u cilju zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i obezbjeđenja osnovnih uslova za život.

(2) Plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće izrađuje se na osnovu procjene ugroženosti, a Vlada na osnovu procjene ugroženosti Republike utvrđuje za koje se vrste elementarnih nepogoda, udesa i opasnosti izrađuju planovi i određuje koji republički organi uprave učestvuju u njihovoj izradi.

(3) Propis o sadržaju i načinu izrade plana zaštite od elementarne nepogode i druge nesreće donosi Vlada.

Član 53.

(1) Na osnovu procjene ugroženosti identifikuju se izvori mogućeg ugrožavanja, sagledavaju moguće posljedice, potrebe i mogućnosti sprovođenja mjera i zadataka zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće.

(2) Procjena ugroženosti sadrži:

a) karakteristike teritorije, kritična postrojenja, kritična mjesta i prostore sa gledišta ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće, sa eventualnim prekograničnim efektima udesa,

b) povredivost teritorije od elementarne nepogode i druge nesreće,

v) analizu mogućih posljedica od elementarne nepogode i druge nesreće i

g) potrebe i mogućnosti za zaštitu ljudi, materijalnih dobara i životne sredine od posljedica elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 54.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi Plan zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće na području jedinica lokalne samouprave.

Član 55.

Ovlašćena i osposobljena pravna lica i druge organizacije opremljene i osposobljene za zaštitu i spasavanje izrađuju planove prema kojima izvršavaju zadatke zaštite i spasavanja, a na osnovu prijedloga nadležnog štaba za vanredne situacije.

Član 56.

(1) Organi jedinice lokalne samouprave utvrđuju štete nastale od posljedica elementarne nepogode i druge nesreće i u roku od 30 dana od dana prestanka posljedica dostavljaju izvještaj Vladi.

(2) Vlada odlučuje o pružanju pomoći jedinicama lokalne samouprave za otklanjanje šteta većeg obima izazvanih elementarnom nepogodom i drugom nesrećom.

(3) Vlada donosi propis o načinu utvrđivanja i evidentiranja visine štete, vrsti, visini i načinu pružanja i korišćenja pomoći jedinicama lokalne samouprave za otklanjanje štete većeg obima izazvane elementarnom nepogodom i drugom nesrećom.

VII ORGANIZACIJA I DJELATNOST CIVILNE ZAŠTITE U SISTEMU ZAŠTITE I SPASAVANJA

Član 57.

Organizacija i djelatnost civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja obuhvata ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu, mjere i zadatke, koordinaciju i rukovođenje, štabove za vanredne situacije, povjerenike zaštite i spasavanja, jedinice i timove civilne zaštite, jedinice i timove za zaštitu i spasavanje, sistem osmatranja, obavješćavanja i uzbunjivanja, ovlašćena i osposobljena pravna lica, humanitarne i druge organizacije opremljene i osposobljene za zaštitu i spasavanje, aktivnosti koje se odnose na popunu, materijalno opremanje, obučavanje, osposobljavanje, mobilizaciju i aktiviranje zaštite i spasavanja.

Član 58.

(1) Radi ostvarivanja lične, uzajamne i kolektivne zaštite, republički organi uprave i organi jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica obezbjeđuju i drže u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu i vrše obuku zaposlenih iz oblasti zaštite i spasavanja.

(2) Vlasnici i korisnici stambenih zgrada obezbjeđuju i drže u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu.

(3) Vlada donosi propis o obaveznim sredstvima i opremi za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu od elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 59.

Subjekti civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja u Republici pripremaju i sprovode mjere zaštite i spasavanja, a to su:

- a) preventivne mjere,
- b) mjere zaštite u slučaju neposredne opasnosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
- v) mjere zaštite kada nastupe elementarne nepogode i druge nesreće i
- g) mjere ublažavanja i otklanjanja neposrednih posljedica elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 60.

(1) Mjere i aktivnosti civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja utvrđuju se planovima zaštite i spasavanja koje donose privredna društva i druga pravna lica, opština, odnosno grad i Vlada.

(2) Privredna društava i druga pravna lica dužna su da Plan zaštite i spasavanja usklađuju sa planom zaštite i spasavanja opštine, odnosno grada.

(3) Plan zaštite i spasavanja opštine, odnosno grada usklađuje se sa Planom zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici.

(4) Planovi zaštite i spasavanja mogu biti jedinstveni, zbirni ili pojedinačni za određene vrste elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 61.

(1) Privredna društva i druga pravna lica i drugi vlasnici i korisnici poslovnih objekata i stambenih zgrada dužni su da:

- a) sprovode mjere zaštite i spasavanja,
- b) nabave i drže u ispravnom stanju sredstva i opremu za zaštitu i spasavanje i
- v) nadležnoj organizacionoj jedinici civilne zaštite opštine, odnosno grada dostavljaju podatke o objektima, njihovim vlasnicima i korisnicima i stanju sredstava i opreme.

(2) Ministarstvo na prijedlog Uprave civilne zaštite donosi propis kojim se utvrđuje vrsta i količina sredstava za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu i rokovi za njihovu nabavku.

Član 62.

(1) Objekti od posebnog značaja i uticaja na sprovođenje mjera i zadataka zaštite i spasavanja planiraju se i grade u skladu sa propisima o prostornom uređenju i građenju, propisima u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i odredbama ovog zakona.

(2) Objekte od posebnog značaja i uticaja na sprovođenje mjera i zadataka zaštite i spasavanja određuje Vlada na prijedlog Ministarstva.

Član 63.

(1) U cilju zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara od opasnosti izazvanih elementarnom nepogodom i drugom nesrećom sprovode se sljedeći poslovi i zadaci:

- a) osmatranje, obavješćavanje i uzbunjivanje,
- b) sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,
- v) zaštita od udesa,
- g) evakuacija,
- d) zbrinjavanje ugroženih i nastradalih,
- đ) radiološko-hemijska i biološka zaštita (u daljem tekstu: RHB zaštita) i protivepidemiološka zaštita,
- e) zaštita i spasavanje iz ruševina,
- ž) zaštita i spasavanje na vodi i pod vodom,
- z) zaštita i spasavanje od požara,
- i) zaštita od NUS i mina,
- j) prva medicinska pomoć,
- k) zaštita i spasavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
- l) asanacija terena,
- lj) zaštita životne sredine,
- m) zaštita i spasavanje u rudnicima,
- n) zaštita bilja i biljnih proizvoda i
- nj) opšte obaveze.

(2) Osim poslova i zadataka iz stava 1. ovog člana, mogu se planirati, pripremati i sprovoditi i drugi poslovi i zadaci u sistemu zaštite i spasavanja.

1. Osmatranje, obavješćavanje i uzbunjivanje

Član 64.

Osmatranje, obavješćavanje i uzbunjivanje predstavlja skup organizovanih aktivnosti na prikupljanju, obradi i prenošenju podataka o pojavama u prirodi i događajima u okruženju koji mogu ispoljiti štetno i opasno djelovanje na ljude i materijalna dobra, obavješćavanju i animiranju nadležnih organa, institucija i građana radi preduzimanja preventivnih i operativnih mjera zaštite i spasavanja, te po potrebi njihovom uzbunjivanju.

2. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara

Član 65.

(1) Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara obuhvata planiranje i izgradnju skloništa i drugih zaštitnih objekata pogodnih za zaštitu i sklanjanje i organizaciju održavanja i korišćenja skloništa radi zaštite ljudi i materijalnih dobara.

(2) Materijalnim dobrima koja podliježu obavezi sklanjanja smatraju se materijalna i druga dobra koja služe za životne potrebe građana, kao i druga materijalna i kulturna dobra izuzetne naučne, istorijske, kulturne i umjetničke vrijednosti pogodne za prenošenje i sklanjanje.

Član 66.

(1) Pod skloništem u smislu stava 1. člana 65. ovog zakona podrazumijeva se dvonamjenski ili poseban objekat za zaštitu ljudi i materijalnih dobara koji pruža zaštitu od vazdušnog natpritiska, požara i kontaminacije.

(2) Pod drugim zaštitnim objektima podrazumijevaju se podrumске i druge prostorije u stambenim i drugim objektima prilagođene za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara, napušteni tuneli, pećine i drugi prirodni i vještački objekti i izgrađeni zakloni.

Član 67.

(1) Odgovarajućim sprovedbenim dokumentima prostornog uređenja uređuju se pitanja izgradnje novih i prilagođavanje postojećih skloništa i drugih zaštitnih objekata za zaštitu i spasavanje ljudi i materijalnih dobara.

(2) Jedinica lokalne samouprave može javna skloništa davati na korišćenje građanima, privrednim društvima i drugim pravnim licima u skladu sa propisima o zakupu poslovnih prostorija pod sljedećim uslovima:

- a) da se ne vrši adaptacija koja utiče na promjenu njihove osnovne namjene,
- b) da se ne narušavaju higijensko-tehnički uslovi javnih skloništa,
- v) da se u skloništu ne čuvaju radioaktivne materije opasne po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu i
- g) da se u slučaju potrebe moraju odmah, a najkasnije u roku od 24 časa, isprazniti i osposobiti za zaštitu.

(3) Ugovor koji je zaključen suprotno uslovima navedenim u stavu 2. ovog člana je ništavan.

Član 68.

(1) Vlasnici i korisnici skloništa dužni su da ih održavaju u ispravnom stanju tako da uvijek odgovaraju namjeni sklanjanja.

(2) U slučaju opasnosti skloništima mora biti omogućen normalan prilaz i korišćenje u skladu sa namjenom.

Član 69.

(1) Opština, odnosno grad donosi godišnji plan održavanja javnih skloništa, odnosno prilagođavanje drugih zaštitnih objekata na svom području.

(2) Sredstva ostvarena od naknade zakupnine za izdata skloništa opština, odnosno grad može koristiti isključivo za finansiranje izgradnje novih i održavanje izgrađenih skloništa.

3. Zaštita od udesa

Član 70.

Zaštita od udesa u kojima su ugroženi životi i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina, obuhvata neophodne mjere za sprečavanje i otklanjanje posljedica od udesa, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 71.

(1) Privredno društvo i drugo pravno lice koje obavlja djelatnost koja se odnosi na jednu ili više opasnih materija u propisanim količinama ili specifičnu djelatnost sa aspekta povišenog rizika za život i zdravlje ljudi od nesreća i terorističkih aktivnosti, dužno je da preduzme sve neophodne mjere za sprečavanje udesa i ograničavanje uticaja udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu u skladu sa ovim zakonom.

(2) Privredno društvo i drugo pravno lice koje se bavi aktivnostima u rudnicima i objektima u kojima se koriste ili skladište i odlažu radioaktivni i nuklearni materijali, čije posljedice u slučaju udesa ugrožavaju bezbjednost i živote ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu, organizuje i sprovodi zaštitu i spasavanje ljudi i zaštitu životne sredine od posljedica udesa, u skladu sa posebnim propisima.

4. Evakuacija stanovništva

Član 72.

Evakuacija je mjera zaštite i spasavanja koja predstavlja plansko, organizovano i privremeno premještanje stanovništva i materijalnih dobara sa područja za koja se procjenjuje da mogu biti zahvaćena elementarnom nepogodom i drugom nesrećom, odnosno sa područja zahvaćenim elementarnom nepogodom i drugom nesrećom na neugrožena ili manje ugrožena područja iste, susjedne ili druge opštine, odnosno grada pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spasavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra.

Član 73.

(1) Zavisno od stepena ugroženosti određenog područja opštine, odnosno grada, evakuacija može biti po obimu potpuna ili djelimična, a po vremenu izvođenja pravovremena ili naknadna.

(2) Potpuna evakuacija obuhvata evakuaciju cjelokupnog stanovništva sa područja opštine, odnosno grada koje može biti zahvaćeno elementarnom nepogodom i drugom nesrećom.

(3) Djelimična evakuacija obuhvata evakuaciju samo određenih kategorija stanovništva kao što su:

- a) invalidi i iznemogli građani,
- b) trudnice,
- v) majke sa djecom do sedam, odnosno dvoje i više djece do deset godina starosti,
- g) djeca i učenici osnovnih škola,
- d) istaknuti naučni i kulturni radnici i
- đ) druga lica za koja se ocijeni da nemaju uslova za život i efikasnu zaštitu na ugroženom području opštine, odnosno grada.

(4) Odluku o kategorijama stanovništva koja se evakuišu donosi organ iz člana 74. ovog zakona.

(5) Pravovremena evakuacija podrazumijeva potpunu ili djelimičnu evakuaciju koja se izvodi prije nastanka elementarne nepogode i druge nesreće.

(6) Naknadna evakuacija podrazumijeva potpunu i djelimičnu evakuaciju koja se izvodi po nastanku elementarne nepogode i druge nesreće ili po njenom prestanku.

Član 74.

Evakuaciju stanovništva i materijalnih dobara naređuje načelnik opštine, odnosno gradonačelnik ako se radi o evakuaciji sa jednog na drugo područje opštine, odnosno grada, a predsjednik Vlade ako se radi o evakuaciji sa područja više opština, odnosno gradova.

Član 75.

(1) Pripreme i sprovođenje evakuacije, vrši štab za vanredne situacije opštine, odnosno grada koji planira evakuaciju i štab za vanredne situacije opštine, odnosno grada koji prihvata evakuisano stanovništvo.

(2) Pored štabova za vanredne situacije u izvršavanju evakuacije, učestvuju i službe opštine, odnosno grada nadležne za prostorno uređenje i građenje, saobraćaj, zdravstvo i socijalnu zaštitu i druga pravna lica na području opštine, odnosno grada.

(3) Prilikom sprovođenja evakuacije ostvaruje se saradnja sa Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, nadležnim organizacionim jedinicama Ministarstva, humanitarnim i drugim organizacijama i privrednim društvima koja mogu pomoći u efikasnom izvršavanju evakuacije.

Član 76.

Radi zbrinjavanja ugroženog i nastradalog stanovništva od elementarne nepogode i druge nesreće preduzimaju se hitne aktivnosti i mjere za smještaj, ishranu i obezbjeđuju drugi potrebni uslovi za život ugroženih, nastradalih i izbjeglih građana.

Član 77.

(1) Štabovi za vanredne situacije i povjerenici zaštite i spasavanja, neposredno rukovode postupkom zbrinjavanja dok se ne stvore uslovi u kojima dalju brigu o zbrinjavanju preuzima nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada ili dok se odlukom Vlade za to ne formiraju posebne organizacije i službe.

(2) Vlasnici i korisnici objekata i prostorija u javnoj upotrebi (domovi, škole, hoteli i dr.) koji su pogodni za smještaj, dužni su privremeno smjestiti građane i materijalna dobra sa ugroženih područja opštine, odnosno grada, ako to naloži nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada, koja rukovodi akcijama zaštite i spasavanja na određenom području opštine, odnosno grada.

(3) U ostvarivanju zadataka zbrinjavanja ugroženih, nastradalih i izbjeglih lica, pomoć i saradnju pružaju humanitarne i druge organizacije i građani.

Član 78.

Troškovi zbrinjavanja ugroženih, nastradalih i izbjeglih lica nadoknađuju se iz budžeta opština, odnosno grada na čijem području je organizovano zbrinjavanje, iz budžeta Republike i iz sredstava solidarne i humanitarne pomoći.

5. RHB zaštita i protivepidemiološka zaštita

Član 79.

(1) RHB zaštita obuhvata mjere i postupke koji se organizuju i sprovode radi sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja posljedica od RHB dejstava na stanovništvo, životinjski i biljni svijet i materijalna dobra u vanrednim situacijama, ublažavanje i otklanjanje posljedica tehnoloških havarija i drugih nesreća od RHB agenasa.

(2) Protivepidemiološka zaštita obuhvata mjere i postupke koji se organizuju i sprovode radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti u vanrednim situacijama u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 80.

(1) RHB zaštita obuhvata RHB kontrolu, ličnu i kolektivnu RHB zaštitu i RHB detekciju i dekontaminaciju.

(2) U slučaju kontaminiranosti stanovništva, životinja i materijalnih dobara većih razmjera RHB dekontaminacija organizuje se i vrši u saradnji sa specijalizovanim i vatrogasnim organizacijama.

Član 81.

(1) Lična zaštita obuhvata mjere i postupke koje svaki građanin preduzima radi lične zaštite, koja se ostvaruje upotrebom sredstava za ličnu RHB zaštitu.

(2) Kolektivna zaštita stanovništva predstavlja osnovu zaštite u urbanoj sredini, privrednim društvima i drugim pravnim licima kojom se obezbjeđuje kolektivna zaštita ljudi i materijalnih dobara od posljedica RHB djelovanja.

Član 82.

(1) Radi obezbjeđenja uslova za zaštitu od posljedica upotrebe RHB sredstava, koriste se odgovarajuća sredstva za ličnu RHB zaštitu.

(2) Pod sredstvima za ličnu RHB zaštitu u smislu stava 1. ovog člana podrazumijevaju se zaštitna maska, zaštitni ogrtač, zaštitne rukavice i prvi zavoj.

(3) Sredstva za kolektivnu zaštitu obezbjeđuju:

- a) opština, odnosno grad za javna skloništa,
- b) privredna društva za svoje radnike,
- v) vlasnici i drugi korisnici poslovnih prostora za svoje radnike i
- g) vlasnici stambenih objekata i stanova za svoje potrebe.

Član 83.

Vlasnici i korisnici objekata koji su namijenjeni za javno vodosnabdijevanje, proizvodnju, prevoz i skladištenje hrane, lijekova i hrane za životinje, javnu zdravstvenu i socijalnu službu, brigu o djeci i njihovo obrazovanje obavezni su obezbijediti sredstva zaštite i primjenjivati propisane mjere za RHB zaštitu.

6. Zaštita i spasavanje iz ruševina, na vodi, pod vodom i od požara

Član 84.

(1) Radi zaštite i spasavanja stanovništva i materijalnih dobara iz ruševina koje mogu nastati usljed zemljotresa, diverzija, ratnih razaranja, udesa, odrona, klizanja tla i drugih nesreća organizuju se i sprovode odgovarajuće aktivnosti i mjere zaštite i spasavanja koje obuhvataju mjere, radnje i postupke na izviđanju ruševina i pronalaženju osoba zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprečavanja daljeg rušenja, spasavanje zatrpanih, odnosno njihovo izvlačenje izvan zone rušenja i preduzimanje mjera prve pomoći i druge mjere zaštite kojima se doprinosi zaštiti i spasavanju iz ruševina.

(2) Zaštita i spasavanje iz ruševina obavezno se planira i sprovodi kao preventivna mjera u postupku donošenja građevinsko-tehničkih i drugih potrebnih mjera kako bi se smanjio štetan uticaj elementarne nepogode i druge nesreće i omogućila efikasna zaštita i spasavanje.

Član 85.

Zaštita i spasavanje na vodi i pod vodom je mjera koja sadrži sprovođenje zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara na područjima oko rijeka i jezera, koja mogu biti ugrožena poplavama, nesrećama i opasnostima izazvanim oštećenjem ili rušenjem visokih brana, nasipa ili drugih vodozaštitnih objekata, te opasnosti od bujičnih i podzemnih voda.

Član 86.

(1) Zaštita i spasavanje od poplava i drugih nesreća na vodi i pod vodom obuhvata planiranje, izgradnju novih, održavanje i ojačavanje oštećenih objekata za zaštitu od poplava, osmatranje i izviđanje stanja vodostaja, uzbuđivanje, planiranje i sprovođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženih područja, planiranje i obezbjeđenje prevoženja i prelaza preko rijeka i jezera, odstranjivanje vode iz poplavljenih objekata, pronalaženje i izvlačenje nastradalih i utopljenih, zbrinjavanje ugroženog stanovništva i saniranje posljedica izazvanih poplavama.

(2) Opštim i operativnim planom za odbranu od poplava utvrđuje se praćenje, organizacija i sprovođenje odbrane od poplava koja je u nadležnosti vodoprivrednih organa, privrednih društava i drugih pravnih lica čija je djelatnost zaštita od štetnog dejstva voda i upravljanje vodama i vodoprivrednim objektima.

(3) Nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada izrađuje plan zaštite i spasavanja od poplava za područje jedinice lokalne samouprave.

(4) Plan iz stava 3. ovog člana mora biti usklađen sa Planom zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici.

Član 87.

(1) Republički hidrometeorološki zavod i nadležni republički organ za vodoprivredu i javna vodoprivredna preduzeća, shodno izvještajima i prognozama, obavještavaju operativno-komunikativni centar i nadležne štabove za vanredne situacije o nivoima vodostaja, proglašenoj fazi odbrane, razvoju situacije i mjerama koje se preduzimaju.

(2) Ukoliko je odbrambena linija ugrožena dugotrajnim visokim vodostajem ili dođe do prevazilaženja kritičnog vodostaja za koji je odbrambeni sistem dimenzionisan, načelnik opštine, odnosno gradonačelnik preduzima mjere neposredne odbrane od poplava i proglašava vanrednu situaciju.

(3) Nadležni štab za vanredne situacije može se uključiti u aktivnosti zaštite od poplava i prije proglašenja vanredne situacije, ako je na osnovu procijenjenog rizika to potrebno.

(4) U zaštiti i spasavanju ljudi, materijalnih dobara i životne sredine od poplava učestvuju organi i organizacije nadležni za vodoprivredu, nadležne službe, nadležne organizacione jedinice Ministarstva, jedinice i timovi civilne zaštite, ovlašćena i osposobljena pravna lica i druge osposobljene organizacije, jedinice i timovi koje formiraju udruženja građana i druge nevladine organizacije, građani i drugi subjekti čija je imovina ugrožena poplavom.

(5) Odbranu od poplava na neuređenim vodotokovima van sistema redovne odbrane vodoprivrednih preduzeća, planiraju i sprovode organi jedinice lokalne samouprave, nadležni organ i štabovi za vanredne situacije i pravna i fizička lica čija je imovina ugrožena od ovih poplava.

(6) Godišnjim planom odbrane od poplava koji donosi Vlada utvrđuju se zadaci, nosioci, jedinstven i usklađen način postupanja u pripremi i sprovođenju aktivnosti zaštite i spasavanja u slučaju vanredne odbrane od poplava na teritoriji Republike.

Član 88.

(1) Organizacija i sprovođenje zaštite i spasavanja od nesreća na nepristupačnim terenima obuhvata spasavanje na planinama, iz sniježnih lavina, jama, pećina i sličnih mjesta.

(2) Nadležni organ organizuje sprovođenje zaštite i spasavanja od nesreća na nepristupačnim terenima.

(3) U zaštiti i spasavanju od nesreća na nepristupačnim terenima, na zahtjev nadležnog organa, učestvuje Gorska služba spasavanja u Republici i jedinice i timovi koje formiraju udruženja građana i druge nevladine organizacije.

(4) U slučaju nesreća u kojima je ugrožen veći broj ljudi ili je neophodna dodatna pomoć u ljudstvu i materijalnim sredstvima, u akciju spasavanja uključuju se nadležne organizacione jedinice Ministarstva i ovlašćena i osposobljena pravna lica.

Član 89.

(1) Zaštita i spasavanje od požara obuhvata pripremu i sprovođenje preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoji mogućnost nastanka požara, organizovanje i pripremanje snaga za gašenje požara, organizaciju osmatranja i obavještanja o pojavama požara, gašenje i lokalizovanje požara, spasavanje ljudi, materijalnih i drugih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom.

(2) Nadležni organi i službe koje se bave zaštitom od požara kao svojom osnovnom djelatnošću, a posebno profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice, kao i drugi oblici vatrogasnog organizovanja planiraju, pripremaju i sprovode zaštitu od požara, te postupaju u skladu sa ovim zakonom, propisima zaštite od požara i naredbama nadležnih štabova za vanredne situacije.

Član 90.

Vlada, načelnik opštine, odnosno gradonačelnik donose godišnji plan aktivnosti u pripremi i sprovođenju mjera zaštite i spasavanja od šumskih i drugih požara na otvorenom prostoru.

7. Zaštita od NUS i mina

Član 91.

Poslovi deminiranja i uklanjanja NUS i mina su poslovi od značaja za bezbjednost i zaštitu života i zdravlja ljudi i životne sredine, a obuhvataju otkrivanje, prikupljanje, uklanjanje i uništavanje NUS i mina, izuzev:

a) neeksplozivnih diverzantsko-terorističkih naprava koje su predmet krivičnog djela ili prekršaja i spadaju u isključivu nadležnost organa unutrašnjih poslova,

b) specifičnih potreba Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u postupku uklanjanja i uništavanja upotrijebljenih NUS za vrijeme i poslije obuke i vježbi njihovih pripadnika, zaliha kojima je istekao rok upotrebe ili su nepouzdanje, pa ih treba uništiti i

v) uklanjanja škarta u procesu proizvodnje naoružanja i vojne opreme privrednih društava koja se bave tim poslom.

Član 92.

(1) Građani, radnici i odgovorna lica u privrednim društvima i drugim pravnim licima dužni su o uočenim NUS i minama odmah obavijestiti nadležnu organizacionu jedinicu jedinice lokalne samouprave, nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva ili operativno-komunikativni centar.

(2) Po dojavi o uočenom NUS i minama u naseljenom ili drugom mjestu na kome su neposredno ugroženi život i zdravlje ljudi, nadležna organizaciona jedinica Ministarstva je dužna obilježiti i obezbijediti mjesto NUS i mine do dolaska stručno-operativnog tima Uprave civilne zaštite.

(3) Poslove iz člana 91. ovog zakona vrši Uprava civilne zaštite putem posebno organizovanih stručno-operativnih timova na način i pod uslovima utvrđenim propisima o deminiranju u Bosni i Hercegovini, Standardima za uklanjanje mina i NUS u Bosni i Hercegovini i standardnim operativnim procedurama Uprave civilne zaštite.

(4) U izvršavanju poslova iz člana 91. ovog zakona, organi jedinice lokalne samouprave dužni su pružiti podršku Upravi civilne zaštite u skladu sa nadležnostima Uprave civilne zaštite.

8. Prva medicinska pomoć

Član 93.

(1) Prva medicinska pomoć je mjera zaštite i spasavanja koja obuhvata preventivnu zaštitu, operativnu zaštitu koja se sastoji od pružanja prve pomoći, standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinske mjere pomoći ranjenim, povrijeđenim i oboljelim građanima, sanitetske mjere evakuacije i transport do najbliže zdravstvene ustanove.

(2) U pružanju pomoći iz stava 1. ovog člana učestvuju zdravstvene ustanove, jedinice i timovi civilne zaštite i građani u okviru lične zaštite.

Član 94.

(1) Zdravstvene ustanove i opština, odnosno grad dužne su za potrebe stanovništva na svom području obezbijediti odgovarajuće rezerve krvi i krvnih komponenti.

(2) Rezerve krvi i krvnih komponenti prikupljaju se od dobrovoljnih davalaca krvi, izvođenjem akcija dobrovoljnog darivanja krvi koje organizuju zdravstvene ustanove, Crveni krst Republike Srpske, humanitarne i druge organizacije i jedinice civilne zaštite opštine, odnosno grada.

(3) Ministar nadležan za poslove zdravlja i socijalne zaštite donosi propis o čuvanju i korišćenju rezervi krvi i krvnih komponenti.

9. Zaštita i spasavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla i asanacija terena

Član 95.

(1) Zaštita i spasavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla je mjera koja se sastoji u sklanjanju i premještanju, sprečavanju i lokalizovanju pojava parazitskih, zaraznih i uzgojnih bolesti, kontroli životinja, sirovina, proizvoda i otpadaka životinjskog porijekla, kontroli ispravnosti stočne hrane i vode, ukazivanju prve veterinarske pomoći oboljeloj stoci,

uklanjanju leševa životinja i drugog otpada animalnog porijekla i preduzimanju drugih odgovarajućih mjera.

(2) Zaštitu, spasavanje i zbrinjavanje ugroženih, stradalih, oboljelih i zatrovanih životinja, kao i zaštitu i spasavanje namirnica životinjskog porijekla od opasnosti i posljedica elementarne nepogode i druge nesreće, organizuje, usklađuje, a po potrebi neposredno i sprovodi nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada.

(3) Privredna društva, veterinarske ustanove i organizacije i komunalna preduzeća su dužna staviti na raspolaganje ljudstvo i sredstva, pružiti stručnu i drugu pomoć, te učestvovati u aktivnostima iz stava 2. ovog člana koje organizuje nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada.

Član 96.

(1) Asanacija terena je mjera zaštite i spasavanja, koja se sastoji od preduzimanja sanitarno-higijenskih i sanitarno-tehničkih mjera na terenu, u naselju i objektima u cilju sprečavanja širenja zaraze, epidemije i drugih štetnih posljedica po stanovništvo i materijalna dobra.

(2) Mjera iz stava 1. ovog člana, obuhvata i uklanjanje, identifikaciju i sahranjivanje nastradalih, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekciju i deratizaciju objekata i terena i uklanjanje otpadnih i štetnih materija koje ugrožavaju zdravlje i život stanovništva i okoline.

(3) Asanaciju terena organizuje i sprovodi opština, odnosno grad na svome području i preduzima druge potrebne aktivnosti i mjere za ublažavanje i otklanjanje nastalih posljedica.

(4) U otklanjanju posljedica i sprovođenju aktivnosti i mjera asanacije iz st. 1. i 2. ovog člana dužni su učestvovati privredna društva, zdravstvene i veterinarske ustanove i organizacije, komunalna preduzeća, vatrogasne službe, nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada i druge nadležne službe.

10. Zaštita životne sredine

Član 97.

Nadležni organ za zaštitu i spasavanje preduzima mjere zaštite životne sredine u slučajevima kada nisu preduzete odgovarajuće preventivne i sanacione mjere i kada se procijeni da postoji opasnost značajnog ugrožavanja životne sredine i zdravlja stanovništva usljed:

a) tehničko-tehnoloških havarija u industriji, saobraćaju i drugih nesreća i katastrofa čije posljedice mogu ugroziti okolinu, a naročito prirodne resurse,

b) ispuštanje toksičnih i štetnih hemijskih i drugih materija u okolinu iz industrijskih postrojenja, saobraćajnih motornih vozila i individualnih ložišta u domaćinstvima u količinama koje uzrokuju koncentracije u vodi, vazduhu i zemlji iznad maksimalno dozvoljenih vrijednosti,

v) odlaganje komunalnog, industrijsko-tehnološkog i drugog čvrstog i tečnog otpada i

g) djelovanje vremenskih nepogoda na okolinu (sniježne padavine, poplave, suša, klizišta) i drugih elementarnih nepogoda.

Član 98.

(1) Privredna društva i druga pravna lica iz oblasti proizvodnje i prometa hemijskih, toksičnih, eksplozivnih, radioaktivnih i drugih opasnih materija, te privredna društva i druga pravna lica koja prevoze, skladište ili koriste se tim sredstvima obavezna su planirati, organizovati i sprovoditi aktivnosti i mjere zaštite radi sprečavanja nastajanja opasnosti,

spasavanja u slučaju nesreće, otklanjanja posljedica tehnološke i ekološke nesreće i zaštite okoline od nekontrolisanog širenja opasnih materija.

(2) Privredna društva i druga pravna lica iz stava 1. ovog člana obavezna su organizovati i osposobiti stručne ekipe i osigurati potrebnu opremu i sredstva za hitne intervencije u zaštiti i spasavanju od opasnosti i posljedica od tehnološke i ekološke nesreće u okviru svoje djelatnosti.

Član 99.

(1) Privredno društvo i drugo pravno lice iz člana 71. ovog zakona dužno je, uzimajući u obzir djelatnost kojom se bavi, kao i vrstu i količinu opasnih materija i objekte koje koristi, da sačini i Ministarstvu dostavi plan zaštite od udesa i da u skladu sa tim dokumentom preduzme mjere za sprečavanje udesa i smanjenje posljedica udesa za život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu.

(2) Postrojenja u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu iz člana 71. ovog zakona izrađuju planove zaštite od udesa, u skladu sa propisima iz oblasti zaštite životne sredine.

(3) Ministar donosi propis o vrsti i količini opasnih materija, objektima i drugim kriterijumima na osnovu kojih se sačinjava plan zaštite od udesa, kao i propis o mjerama za sprečavanje udesa i smanjenje posljedica udesa za život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu.

Član 100.

(1) Privredno društvo i drugo pravno lice iz člana 71. ovog zakona, prije izrade plana zaštite od udesa, dužno je da Ministarstvo obavijesti o promjenama i to:

a) o organizacionoj promjeni, novom postrojenju ili objektu – najkasnije tri mjeseca prije promjene, odnosno početka rada,

b) o povećanju količine opasnih materija od manje do količine utvrđene propisom iz člana 99. stav 3. ovog zakona i o promjeni namjene objekta – najkasnije 30 dana od dana povećanja količine, odnosno nastale promjene i

v) o prestanku rada društva, postrojenja ili objekta, kao i o modifikaciji postrojenja, promjeni količine, prirode i fizičkog oblika opasnih materija, promjeni postupka u načinu korišćenja opasnih materija ili drugoj promjeni koja može uticati na mogućnost nastanka udesa – najkasnije 30 dana od nastale promjene.

(2) Privredno društvo i drugo pravno lice iz člana 71. ovog zakona dužno je da o trajnom prestanku ili konzervaciji postrojenja zbog dužeg prekida rada odmah obavijesti Ministarstvo.

Član 101.

(1) Ukoliko Ministarstvo, na osnovu obavještenja i podataka prikupljenih u skladu sa ovim i drugim zakonom, kao i sopstvene procjene rizika od aktivnosti privrednih društava i drugih pravnih lica, zaključi da mogu predstavljati neposrednu opasnost od udesa sa uticajem na drugu državu, Ministarstvo će obavijestiti o opasnostima od udesa u što kraćem roku nadležni organ zemlje koja može biti zahvaćena efektima udesa kada za to postoji obaveza na osnovu međunarodnih ugovora ili sporazuma, načela reciprociteta ili zvaničnih političkih dogovora.

(2) Ministarstvo, u skladu sa stavom 1. ovog člana, daje nadležnom organu druge zemlje iz stava 1. ovog člana, na njegov zahtjev, i dodatna obavještenja u vezi sa procijenjenim prekograničnim efektima udesa, kao i obavještenja o drugim bitnim činjenicama.

(3) Ako Ministarstvo zaključi da su zahtjevi nadležnog organa druge zemlje neosnovani, o tome obavještava nadležni organ druge zemlje.

(4) O prikupljenim podacima od nadležnih organa drugih zemalja u vezi sa udesom sa prekograničnim efektima Ministarstvo obavještava nadležne organe i službe Republike i jedinica lokalne samouprave.

(5) Vlada, na prijedlog ministra, donosi propis o postupku obavještavanja i načinu razmjene podataka sa drugim zemljama koje mogu biti zahvaćene udesom sa prekograničnim efektima.

11. Zaštita i spasavanje u rudnicima

Član 102.

Zaštita i spasavanje u rudnicima je mjera zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara u slučaju rudarskih nesreća uzrokovanih eksplozijom gasova ili ugljene prašine, jamskih požara i poplava, trovanjem otrovnim gasovima, klizanjem ili obrušavanjem zemljišta na površinskim ili jamskim kopovima i drugih sličnih nesreća koje mogu imati karakter prirodne nesreće.

Član 103.

(1) Zaštita i spasavanje u rudnicima obuhvata gradnju, održavanje i korišćenje rudnika u skladu sa propisima, standardima i normativima iz oblasti rudarstva i nadzor nad njihovim sprovođenjem, uređenje jama, površinskih kopova i drugih rudarskih objekata od značaja za zaštitu od poplava, požara, eksplozija i trovanja i dosljedno sprovođenje svih propisa iz oblasti rudarstva, spasavanje zatrpanih i povrijeđenih radnika, pružanje prve medicinske pomoći, raščišćavanje ruševina i asanaciju jama, površinskih kopova i drugih objekata u kojima je nastala nesreća i druge mjere kojima se može doprinijeti saniranju posljedica izazvanih ovim nesrećama.

(2) Zaštitu i spasavanje u rudnicima sprovode: privredna društva i inspeksijske službe iz oblasti rudarstva, građevinarstva, vodoprivrede i druga pravna lica koja vrše planiranje, izgradnju i održavanje rudnika, postrojenja i objekata u rudarstvu; službe zaštite i spasavanja u rudnicima; službe iz oblasti zdravstva, građevinarstva, vatrogasne, komunalne i druge službe zaštite i spasavanja; privredna društva opremljena i osposobljena za ovu vrstu zaštite i spasavanja i specijalizovane jedinice zaštite i spasavanja.

12. Zaštita bilja i biljnih proizvoda

Član 104.

(1) Zaštita bilja i biljnih proizvoda je mjera zaštite i spasavanja, kojom se sprovodi zaštita i spasavanje bilja i biljnih proizvoda od RHB kontaminacije i svih drugih oblika zagađivanja.

(2) Pod biljem i biljnim proizvodima u smislu stava 1. ovog člana podrazumijevaju se: povrće, voće, žitarice, ljekovito, krmno, stočno i druge vrste bilja i zasada, šume i šumske kulture, biljne sirovine, sjeme i gotovi proizvodi od bilja koji se koriste za ishranu i liječenje ljudi i stoke.

Član 105.

(1) Zaštita i spasavanje bilja i biljnih proizvoda obuhvata: izbor najoptimalnijih sorti bilja i pravilan uzgoj; korišćenje zaštitnih sredstava u skladu sa standardima i normativima iz oblasti poljoprivrede, industrijske proizvodnje hrane i lijekova i stočarstva; pravilno sušenje, silažu i skladištenje sjemenskog bilja i gotovih proizvoda; zaštitu od požara i druge mjere kojima se obezbjeđuje zaštita bilja i biljnih proizvoda od svih vrsta biljnih bolesti i štetočina; sušenje, konzerviranje i preradu voća i povrća; ubiranje jestivog i ljekovitog bilja, krmnog, stočnog i drugih vrsta bilja i zasada u slučaju opasnosti od elementarne nepogode i druge nesreće.

(2) Zaštitu bilja i biljnih proizvoda organizuju i sprovode: opštinske, odnosno gradske službe nadležne za ove poslove; privredna društva iz oblasti poljoprivrede i šumarstva, poljoprivredna gazdinstva; individualni poljoprivredni proizvođači; druge stručne poljoprivredne institucije; uzgajivači bilja; proizvođači hrane i nadležni organi zaštite i spasavanja.

13. Opšte obaveze

Član 106.

(1) Jedinice i timovi za zaštitu i spasavanje osnivaju se u privrednim društvima i drugim pravnim licima čija je redovna djelatnost od neposrednog značaja za zaštitu i spasavanje.

(2) Privredna društva i druga pravna lica iz stava 1. ovog člana učestvuju u akcijama zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće po prijedlogu štaba za vanredne situacije opštine, odnosno grada ili Republike i imaju prava, obaveze i odgovornosti u skladu sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima.

Član 107.

(1) Jedinice i timovi civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja osnivaju se, opremaju i osposobljavaju kao operativne snage radi neposrednog angažovanja na izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja.

(2) Jedinice civilne zaštite osnivaju se kao jedinice opšte i specijalizovane namjene.

(3) Jedinice civilne zaštite opšte namjene, osnivaju se prema teritorijalnom i proizvodnom principu.

Član 108.

Vrste, veličina i broj jedinica i timova civilne zaštite utvrđuje se na osnovu procjene ugroženosti ljudi i materijalnih dobara, koje mogu nastati od elementarne nepogode i druge nesreće i mogućnosti kojima raspolažu opština, odnosno grad, privredna društva i druga pravna lica koja osnivaju te jedinice i timove.

Član 109.

(1) Jedinice civilne zaštite opšte namjene se osnivaju, opremaju i obučavaju za izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja, za čije izvršenje njihovi pripadnici ne moraju imati posebna stručna znanja niti koristiti složenija tehnička sredstva i opremu.

(2) O osnivanju jedinica civilne zaštite opšte namjene u organima uprave odlučuje rukovodilac koji rukovodi organom, a u privrednom društvu i drugom pravnom licu organ određen njihovim opštim aktom.

(3) O osnivanju opštinskih, odnosno gradskih jedinica civilne zaštite odlučuje načelnik opštine, odnosno gradonačelnik.

Član 110.

(1) Specijalizovane jedinice civilne zaštite osniva opština, odnosno grad u skladu sa sopstvenim procjenama i potrebama.

(2) Specijalizovane jedinice civilne zaštite se pripremaju, opremaju i obučavaju radi izvršavanja složenih zadataka zaštite i spasavanja, a pripadnici tih jedinica moraju imati odgovarajuće stručno znanje i koristiti odgovarajuća tehnička sredstva i opremu pri vršenju zadatih poslova.

Član 111.

(1) O osnivanju specijalizovanih jedinica civilne zaštite u opštini, odnosno gradu odlučuje načelnik opštine, odnosno gradonačelnik, na prijedlog štaba za vanredne situacije opštine, odnosno grada.

(2) Specijalizovane jedinice civilne zaštite mogu se osnivati za:

- a) zaštitu od požara,
- b) zaštitu od poplava i nesreća na vodi i pod vodom,
- v) zaštitu i spasavanje na nepristupačnim terenima,
- g) prvu medicinsku pomoć,
- d) zaštitu i spasavanje od NUS i mina,
- đ) RHB zaštitu,
- e) zaštitu i spasavanje iz ruševina i
- ž) asanaciju terena.

(3) Prema vlastitim procjenama, mogu se osnivati i druge specijalizovane jedinice civilne zaštite.

Član 112.

(1) Vlada, na prijedlog Ministarstva, osniva specijalizovane jedinice zaštite i spasavanja u Republici, koje obavljaju složene zadatke zaštite i spasavanja na cijeloj teritoriji Republike u slučaju da nisu dovoljne postojeće jedinice i druge snage za zaštitu i spasavanje opštine, odnosno grada.

(2) Prema ukazanoj potrebi, na zahtjev nadležnih organa, snage iz stava 1. ovog člana mogu se angažovati za pružanje pomoći Federaciji Bosne i Hercegovine, susjednim i drugim državama, a u skladu sa konvencijama i posebnim sporazumima o saradnji na zaštiti i spasavanju od elementarne nepogode i druge nesreće.

(3) Komandire jedinica zaštite i spasavanja koje se osnivaju na nivou Republike imenuje i razrješava ministar, a na nivou opštine, odnosno grada imenuje i razrješava načelnik opštine, odnosno gradonačelnik.

14. Rukovođenje u sistemu zaštite i spasavanja

Član 113.

(1) Rukovođenje u sistemu zaštite i spasavanja, u skladu sa planovima zaštite i spasavanja, obuhvata odlučivanje o pitanjima koja se odnose na:

a) preduzimanje konkretnih mjera, postupaka, zadataka i aktivnosti iz oblasti zaštite i spasavanja i

b) organizovanje i koordinaciju akcija zaštite i spasavanja.

(2) Rukovođenje iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu prethodno procijenjene situacije na određenom području.

(3) U pogledu vođenja koordinacije i usmjeravanja akcija zaštite i spasavanja, štabovi za vanredne situacije opštine, odnosno grada su podređeni Republičkom štabu za vanredne situacije.

Član 114.

Rukovođenje u sistemu zaštite i spasavanja vrše:

a) u Republici, gradu, odnosno opštini – štab za vanredne situacije, u okviru svojih ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom,

b) u republičkom organu uprave i drugom organu – rukovodilac koji rukovodi organom u okviru svojih ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom i

v) u privrednom društvu i drugom pravnom licu – direktor ili organ određen opštim aktom privrednog društva u okviru svojih ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom.

Član 115.

U rukovođenju akcijama zaštite i spasavanja, saglasno planovima zaštite i spasavanja, organi iz člana 114. ovog zakona ovlašćeni su da:

a) odlučuju o upućivanju snaga i sredstava zaštite i spasavanja na područja i mjesta gdje treba da se vrši zaštita i spasavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara,

b) naređuju mjere zaštite i spasavanja koje treba da se sprovede,

v) usmjeravaju, koordiniraju i rukovode akcijama zaštite i spasavanja svih učesnika angažovanih na zaštiti i spasavanju i

g) rješavaju sva pitanja koja se pojave u toku sprovođenja aktivnosti na zaštiti i spasavanju i angažovanja snaga i sredstava zaštite i spasavanja.

Član 116.

Jedinice i timovi civilne zaštite koje osniva opština, odnosno grad angažuju se na zadacima zaštite i spasavanja na području opštine, odnosno grada koje su ih osnovale, s tim što se jedinice i timovi civilne zaštite koji su osnovani u opštini, odnosno gradu mogu angažovati i na području druge opštine, odnosno grada, o čemu odlučuje Republički štab za vanredne situacije u skladu sa planom upotrebe jedinica i timova za zaštitu i spasavanje.

Član 117.

(1) U situaciji kada elementarna nepogoda i druga nesreća zahvati više opština, odnosno gradova, načelnik Republičkog štaba za vanredne situacije može, radi uspješnog rukovođenja akcijama zaštite i spasavanja, formirati koordinacioni tim.

(2) Koordinacioni tim iz stava 1. ovog člana čine predstavnici ministarstava, opštine, odnosno grada, privrednih društava i drugih pravnih lica koja obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spasavanje.

(3) Koordinacioni tim iz stava 1. ovog člana vrši koordinaciju aktivnosti zaštite i spasavanja na području za koje se formira i predlaže načelniku Republičkog štaba za vanredne situacije preduzimanje potrebnih mjera.

Član 118.

(1) Vlada i opština, odnosno grad mogu sa fizičkim licima, organizacijama, službama i udruženjima građana, privrednim društvima i drugim pravnim licima koja posjeduju posebna i specijalistička znanja, sposobnosti ili materijalno-tehnička sredstva i opremu od značaja za zaštitu i spasavanje, zaključiti ugovor o angažovanju na sprovođenju mjera i zadataka zaštite i spasavanja.

(2) Angažovanje fizičkih i pravnih lica na način propisan u stavu 1. ovog člana ne može imati štetne posljedice i promjene u vezi sa radno-pravnim statusom.

15. Osmatranje, obavještanje i uzbunjivanje

Član 119.

(1) Osnovni zadatak sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja je otkrivanje, praćenje i prikupljanje podataka o svim vrstama opasnosti koje mogu ugroziti ljude, životnu sredinu, materijalna i kulturna dobra.

(2) Imaoci telekomunikacionih sistema i sredstava dužni su da operativno-komunikativnom centru omoguće prioritarno korišćenje veza u vanrednim situacijama.

(3) Subjekti sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja su: operativno-komunikativni centar; republički organi uprave; nadležne organizacione jedinice Ministarstva; privredna društva i druga pravna lica koja se u okviru svoje redovne djelatnosti bave osmatranjem, evidentiranjem, analizom i prognoziranjem određenih pojava i stanja u hidrometeorologiji, seizmologiji, zaštiti od požara, vodoprivredi, hemijskoj i radiološkoj zaštiti, zdravstvu, poljoprivredi, elektroprivredi, saobraćaju i drugim oblastima.

(4) Subjekti iz stava 3. ovog člana koji operativno prikupljaju podatke, uključujući i podatke iz međunarodne razmjene, dužni su da obavještavaju operativno-komunikativni centar o opasnostima iz vazdušnog prostora, stanju vremena, klime i voda i da dostavljaju analize, prognoze i upozorenja o hidrometeorološkim i geološkim pojavama, elementarnim nepogodama, tehničko-tehnološkim i drugim nesrećama, kao i o sadržaju opasnih materija u vazduhu, zemljištu i vodama iznad dozvoljenih vrijednosti i sve druge prikupljene podatke o pojavama koje mogu ugroziti ljude, materijalna sredstva i životnu sredinu.

(5) Subjekti iz stava 3. ovog člana koji vrše automatsko prikupljanje podataka dužni su da obezbijede njihovo automatsko prosljeđivanje operativno-komunikativnom centru.

Član 120.

(1) U cilju otkrivanja i praćenja opasnosti od elementarne nepogode i druge nesreće, obavještanja i uzbunjivanja, Uprava civilne zaštite organizuje jedinstven sistem osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja.

(2) Osnovni zadaci sistema iz stava 1. ovog člana su:

a) prijem, prikupljanje, obrada i prenos podataka od značaja za zaštitu i spasavanje i obavljanje drugih zadataka u okviru zaštite i spasavanja,

b) obavještanje i upozoravanje građana na neposrednu opasnost i davanje instrukcija za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu i

v) obavještanje i aktiviranje snaga i drugih subjekata koji sprovode zaštitu i spasavanje i prenos odluka nadležnih organa za sprovođenje zaštite i spasavanja.

Član 121.

(1) Sistem osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja obuhvata:

a) mrežu osmatranja,

b) operativno-komunikativne centre i

v) uzbunjivanje.

(2) Do uvođenja jedinstvenog evropskog broja za hitne situacije 112 (u daljem tekstu: broj za hitne situacije) u Republici se koristi kratki broj 121.

(3) Vlada donosi propis o organizaciji i načinu funkcionisanja sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja.

Član 122.

(1) Mreža osmatranja zasniva se na:

a) informacijama i podacima dobijenim od građana i organizacija,
b) informacijama i podacima dobijenim od nadležne organizacione jedinice civilne zaštite opštine, odnosno grada, vatrogasaca, gorskih spasilaca, speleologa, ronilaca, šumara, lovaca, udruženja građana, privrednih društava i drugih pravnih lica registrovanih za obavljanje poslova u oblasti elektroenergetskih sistema, hidrosistema, građevinarstva, vodoprivrede, poljoprivrede, šumarstva, industrije, saobraćaja, održavanja puteva i komunalnih djelatnosti, zdravstva i veterinarstva, željeznice, auto-moto klubova i drugih službi koje u okviru svoje djelatnosti uoče nastanak ili opasnost od nastanka elementarne nepogode i druge nesreće,

v) informacijama i podacima dobijenim od službi praćenja i osmatranja koje su uspostavljene u svrhu praćenja meteoroloških, hidroloških, seizmoloških, radioloških, ekoloških i drugih uslova,

g) informacijama i podacima dobijenim od organa za kontrolu vazdušnog prostora i

d) međunarodnoj razmjeni informacija i podataka.

(2) Subjekti iz stava 1. ovog člana obavezni su bez naknade dostaviti informacije i podatke od značaja za zaštitu i spasavanje operativno-komunikativnom centru u najkraćem mogućem roku.

Član 123.

U cilju formiranja baze podataka i omogućavanja blagovremenog preventivnog i operativnog djelovanja, Uprava civilne zaštite prikuplja, obrađuje i saopštava podatke o:

a) prirodnim i drugim pojavama koje se odnose na zaštitu i spasavanje,

b) izvorima prirodne i druge opasnosti,

v) elementarnoj nepogodi i drugoj nesreći i nastaloj šteti,

g) snagama i sredstvima za zaštitu i spasavanje,

d) intervencijama snaga za zaštitu i spasavanje,

đ) troškovima zaštite i spasavanja i

e) drugim elementima od značaja za zaštitu i spasavanje.

Član 124.

(1) Upotreba elektronskih sredstava komunikacije u svrhu čuvanja i prenosa podataka u okviru sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja ima prioritet nad upotrebom svih drugih sredstava komunikacije.

(2) U svrhu upravljanja i sprovođenja zadataka i mjera zaštite i spasavanja, nadležno ministarstvo uspostavlja jedinstven autonomni elektronski informaciono-komunikacioni sistem.

Član 125.

(1) U svrhu sprovođenja zadataka osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja osnivaju se:

a) republički operativno-komunikativni centar,

b) područni operativno-komunikativni centri i

v) operativno-komunikativni centri opštine, odnosno grada.

(2) Republički operativno-komunikativni centar i područni operativno-komunikativni centri osnivaju se u okviru Uprave civilne zaštite, a operativno-komunikativni centar opštine, odnosno grada u okviru štaba za vanredne situacije opštine, odnosno grada.

(3) Operativno-komunikativni centar opštine, odnosno grada obavezno se aktivira u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće, s tim da dvije ili više susjednih opština, odnosno gradova mogu osnovati zajednički operativno-komunikativni centar, o čemu sporazumno odlučuju načelnici opština i gradonačelnici.

(4) Odluku o aktiviranju operativno-komunikativnog centra opštine, odnosno grada donosi načelnik opštine, odnosno gradonačelnik.

(5) Opština, odnosno grad može, u skladu sa mogućnostima, osnovati operativno-komunikativni centar koji radi neprekidno.

(6) Načelnik opštine, odnosno gradonačelnik dužan je obezbijediti neprekidno obavješćavanje građana i vezu sa Upravom civilne zaštite kad nadležni organ naredi pripravnost i proglasi stanje elementarne nepogode i druge nesreće.

(7) Operativno-komunikativni centri iz stava 2. ovog člana uvezuju se međusobno i sa drugim operativno-komunikativnim centrima u Republici, a Republički operativno-komunikativni centar preuzima i obrađuje dobijene podatke iz okruženja i šire.

Član 126.

(1) Republički operativno-komunikativni centar i područni operativno-komunikativni centri rade neprekidno.

(2) Operativno-komunikativni centar pozive prima na broj za hitne situacije 121, obrađuje ih i prosljeđuje profesionalnim, hitnim i drugim službama za zaštitu i spasavanje.

(3) Operativno-komunikativni centar pruža informacionu i komunikacionu podršku upravljanju i sprovođenju aktivnosti zaštite i spasavanja, u skladu sa planom zaštite i spasavanja.

(4) Operativno-komunikativni centar obavještava o nesrećama i nadležne inspeksijske službe, u zavisnosti od vrste elementarne nepogode i druge nesreće.

(5) Javna preduzeća i druga privredna društva za telekomunikacije na teritoriji Republike dužna su korisnicima javne telefonske mreže u Republici obezbijediti besplatno pozivanje broja za hitne situacije iz stava 2. ovog člana.

(6) Mediji su dužni, bez odlaganja i besplatno, objaviti hitna saopštenja o opasnostima od elementarne nepogode i druge nesreće, kao i zahtjeve, apele, proglase, objašnjenja i uputstva u slučaju upozorenja koje im dostavi nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada ili drugi nadležni organ.

(7) Objavljivanje apela, obavješćenja i drugih hitnih poruka ima prioritet u medijima.

Član 127.

(1) U slučaju pojave opasnosti ili nastanka određene elementarne nepogode i druge nesreće koja može ugroziti život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu, sprovodi se obavješćavanje i uzbunjivanje stanovništva s ciljem da se blagovremeno preduzmu mjere i zadaci zaštite i spasavanja.

(2) Uzbunjivanje se sprovodi u skladu sa jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje.

(3) Znakovi za uzbunjivanje postavljaju se na vidnim mjestima u zgradama i drugim objektima u kojima ljudi stanuju, borave ili rade.

(4) Odluku o aktiviranju sistema za uzbunjivanje u slučaju opasnosti od elementarne nepogode i druge nesreće donosi načelnik opštine, odnosno gradonačelnik.

(5) Operativno-komunikativni centar koji daje znak opasnosti dužan je, putem elektronskih medija, neposredno nakon davanja znaka, upoznati građane i organe vlasti o razlozima davanja znaka opasnosti.

(6) Propis o uzbunjivanju i postupanju građana u slučaju opasnosti donosi ministar.

Član 128.

(1) Uzbunjivanje se organizuje kao jedinstven sistem na nivou Republike, opštine, odnosno grada.

(2) Opština, odnosno grad obezbjeđuje tehnička i druga sredstva za potrebe uzbunjivanja i vrši njihovo tekuće i investiciono održavanje.

Član 129.

(1) Privredno društvo i drugo pravno lice čija djelatnost može ugroziti život i zdravlje ljudi i životnu sredinu dužno je o potencijalnoj ili nastaloj nesreći blagovremeno obavijestiti nadležne organe.

(2) Privredno društvo i drugo pravno lice iz stava 1. ovog člana obezbjeđuje tehnička i druga sredstva za potrebe uzbunjivanja i vrši njihovo tekuće i investiciono održavanje.

Član 130.

(1) Vlasnici poslovnih, stambenih i drugih objekata dužni su besplatno ustupiti dio prostora za instaliranje uređaja i sredstava za potrebe operativno-komunikativnog centra ukoliko nadležni organ to ne može riješiti na drugi način.

(2) Rješenje o instaliranju uređaja i sredstava iz stava 1. ovog člana donosi nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada, na prijedlog štaba za vanredne situacije opštine, odnosno grada.

Član 131.

(1) Ovlašćena i osposobljena pravna lica vrše zaštitu i spasavanje građana, materijalnih i drugih dobara u slučaju opasnosti i nesreća izazvanih elementarnom nepogodom i drugom nesrećom, u skladu sa svojom djelatnošću i zadacima koje im narede nadležni štabovi za vanredne situacije jedinica lokalne samouprave i Republike.

(2) Ovlašćena i osposobljena pravna lica dužna su da prilagode svoje kapacitete i organizaciju za izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja.

(3) Vlada, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave privrednim društvima i drugim pravnim licima iz stava 1. ovog člana ugovorom obezbjeđuje naknadu stvarnih troškova za sprovođenje priprema i angažovanje u izvršavanju mjera i zadataka zaštite i spasavanja.

Član 132.

(1) U skladu sa ovim zakonom, obveznike zaštite i spasavanja na njihove dužnosti raspoređuje nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada.

(2) Nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada dužna je, na zahtev Ministarstva, izvršiti raspoređivanje obveznika zaštite i spasavanja u specijalizovane jedinice civilne zaštite.

(3) Javne ustanove, republički organi uprave, privredna društva i druga pravna lica dužni su, na zahtjev nadležnog organa opštine, odnosno grada i Ministarstva, dostaviti lične podatke o licima iz svoje evidencije.

16. Sredstva i oprema zaštite i spasavanja

Član 133.

(1) Štabovi za vanredne situacije, jedinice i timovi civilne zaštite i povjerenici zaštite i spasavanja opremaju se odgovarajućom opremom i materijalno-tehničkim sredstvima koja su neophodna za njihovu ličnu zaštitu i za izvršavanje zadataka.

(2) Vrstu i količinu sredstava i opreme iz stava 1. ovog člana obezbjeđuje Vlada, opština, odnosno grad, privredno društvo i drugo pravno lice, u skladu sa brojem formiranih štabova za vanredne situacije, brojem jedinica i timova civilne zaštite i brojem povjerenika zaštite i spasavanja.

(3) Propis o vrsti i količini opreme i materijalno-tehničkim sredstvima koje koriste štabovi za vanredne situacije, jedinice i timovi civilne zaštite i povjerenici zaštite i spasavanja donosi ministar.

Član 134.

(1) Prilikom izvršavanja zadataka zaštite i spasavanja, pripadnici štabova za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite i povjerenici zaštite i spasavanja nose odjeću zaštite i spasavanja na kojoj je na vidnom mjestu istaknut znak zaštite i spasavanja, koji je istovjetan međunarodnom znaku civilne zaštite i identifikacioni dokument pripadnika zaštite i spasavanja.

(2) Ministar donosi Uputstvo o odjeći i oznakama pripadnika jedinica i timova civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja, Pravilnik o načinu upotrebe znaka zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama i Pravilnik o izgledu, sadržaju i upotrebi identifikacionog dokumenta za pripadnike jedinica i timova civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja.

Član 135.

(1) Sredstva i oprema iz čl. 133. i 134. ovog zakona obezbjeđuju se:

- a) nabavkom novih sredstava i opreme,
- b) od privrednih društava i drugih pravnih lica, a koja ih inače koriste u obavljanju redovne djelatnosti i
- v) izuzimanjem materijalnih sredstava u skladu sa članom 25. stav 2. ovog zakona.

(2) Građani, javne ustanove, republički organi uprave i drugi organi, privredna društva i druga pravna lica, odnosno korisnici i vlasnici materijalno-tehničkih sredstava dužni su, na zahtjev nadležne organizacione jedinice civilne zaštite opštine, odnosno grada, dostaviti popis materijalno-tehničkih sredstava i opreme u svom vlasništvu.

17. Obuka i osposobljavanje za zaštitu i spasavanje

Član 136.

(1) Radi sticanja potrebnih znanja iz oblasti lične, uzajamne i kolektivne zaštite, građani se obučavaju i osposobljavaju za zaštitu i spasavanje.

(2) Obučavanje se vrši u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja radi sticanja znanja o opasnostima od elementarne nepogode i druge nesreće i zaštiti od njih, u skladu sa posebnim zakonom i odgovarajućim programom.

(3) Propis o obučavanju iz stava 2. ovog člana donosi ministar nadležan za poslove prosvjete i kulture u saradnji sa ministrom.

(4) Pripadnici štabova za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite, kao i povjerenici zaštite i spasavanja dužni su da se obučavaju i osposobljavaju za izvršavanje zadataka zaštite i spasavanja.

(5) Pored obaveza iz stava 2. ovog člana, komandanti, načelnici i članovi štabova za vanredne situacije, komandanti jedinica, rukovodioci službi i rukovaoci specijalnim materijalnim sredstvima dužni su da se obučavaju na specijalističkim kursevima koji se organizuju prema potrebi.

(6) Nastavni plan i program za obučavanje i osposobljavanje rukovodilaca i pripadnika štabova za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite iz st. 4. i 5. ovog člana donosi ministar.

(7) Ministarstvo organizuje obuku za pripadnike zaštite i spasavanja.

Član 137.

(1) Obučavanje i osposobljavanje štabova za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite i povjerenika zaštite i spasavanja u opštini, odnosno gradu, kao i građana za ličnu i uzajamnu zaštitu obavlja nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine odnosno grada u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada.

(2) Pripadnici zaštite i spasavanja iz člana 136. ovog zakona pozivaju se na obuku pismenim pozivom koji se uručuje 15 dana prije početka obuke.

Član 138.

Nakon procjene da postoji opasnost od elementarne nepogode i druge nesreće, nadležni štabovi za vanredne situacije i drugi organi za zaštitu i spasavanje, obavezni su preduzeti odgovarajuće mjere pripravnosti utvrđene planom zaštite.

Član 139.

Građani, pripadnici štabova za vanredne situacije, jedinica i drugih oblika organizovanja zaštite i spasavanja, radnici, privredna društva, humanitarne i druge organizacije i drugi nosioci zaštite i spasavanja, dužni su, u skladu sa uslovima propisanim zakonom i bez posebnog poziva, preduzimati potrebne mjere zaštite i spasavanja i o preduzetim mjerama odmah obavijestiti službu za osmatranje, obavješćavanje i uzbunjivanje, odnosno nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva.

18. Mobilizacija

Član 140.

(1) Mobilizacija obuhvata postupke, zadatke i aktivnosti koje, po naređenju načelnika opštine odnosno gradonačelnika, sprovode štabovi za vanredne situacije, jedinice i timovi civilne zaštite i povjerenici zaštite i spasavanja, rukovodioci određenih privrednih društava i drugih pravnih lica, u skladu sa svojim planovima, kojima se osigurava organizovano aktiviranje i upotreba snaga zaštite i spasavanja.

(2) Mobilizacija započinje od momenta naređenja mobilizacije, a završava se u vremenu određenom planom mobilizacije.

Član 141.

Angažovanje građana, štabova za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite i povjerenika zaštite i spasavanja i drugih organa i organizacija u sprovođenju zadataka zaštite i spasavanja, obavlja se sljedećim redoslijedom:

a) ako je elementarna nepogoda i druga nesreća zahvatila privredno društvo ili drugo pravno lice, u zaštitu i spasavanje uključuju se radnici i odgovarajuće službe zaštite i spasavanja, vatrogasci, jedinice civilne zaštite i drugi oblici zaštite i spasavanja, a prema potrebi, pomoć su dužni pružiti privredna društva i službe koje se bave zaštitom i spasavanjem,

b) ako je elementarna nepogoda i druga nesreća zahvatila naselje ili više naselja, opštinu, odnosno grad ili šire područje, u zaštitu i spasavanje se uključuju privredna društva i nadležni organi za zaštitu i spasavanje, vatrogasne jedinice, jedinice civilne zaštite, ostale jedinice i drugi oblici organizovanja zaštite i spasavanja, te odgovarajuće humanitarne i druge organizacije i građani i

v) ako je elementarna nepogoda i druga nesreća zahvatila područje više opština, u zaštitu i spasavanje se uključuju sva privredna društva, ustanove i organizacije čija je djelatnost zaštita i spasavanje, štabovi za vanredne situacije, jedinice i timovi civilne zaštite i drugi oblici organizovanja zaštite i spasavanja, humanitarne i druge organizacije i građani.

Član 142.

(1) Vlasnici i korisnici nekretnina dužni su omogućiti da se na njihovim nekretninama sprovode radovi neophodni za zaštitu i spasavanje od elementarne nepogode i druge nesreće i opasnosti koje naredi nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada, kad to zahtijevaju potrebe zaštite i spasavanja.

(2) Vlasnici i korisnici opreme, odnosno materijalno-tehničkih sredstava dužni su tu opremu i sredstva, zajedno sa potrebnim ljudstvom, staviti na raspolaganje nadležnoj organizacionoj jedinici civilne zaštite opštine, odnosno grada.

(3) Imaoci zaliha hrane, medicinske opreme i lijekova, odjeće, obuće, građevinskog i drugog materijala neophodnog za zaštitu i spasavanje dužni su sredstva i materijal staviti na raspolaganje nadležnoj organizacionoj jedinici civilne zaštite opštine, odnosno grada.

VIII PLANIRANJE SISTEMA ZAŠTITE I SPASAVANJA

Član 143.

U cilju izgradnje sistema zaštite i spasavanja u Republici, donose se programi i planovi u skladu sa Programom zaštite i spasavanja u Republici, Programom za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici, Procjenom ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici i Planom zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 144.

(1) Programom zaštite i spasavanja u Republici određuju se ciljevi i politika zaštite i spasavanja u Republici za period od najmanje pet godina.

(2) Republički program iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

a) elemente za procjenu ugroženosti,

- b) stanje organizovanja i sprovođenja zaštite od elementarne nepogode i druge nesreće,
- v) utvrđeni stepen zaštite od pojedine elementarne nepogode i druge nesreće,
- g) osnovne ciljeve, zadatke i način ostvarivanja zaštite i spasavanja,
- d) definisanje preventivnih mjera,
- đ) smjernice za organizovanje snaga i sredstava zaštite i spasavanja,
- e) smjernice za izradu programa obučavanja i osposobljavanja struktura zaštite i spasavanja stanovništva i
- ž) analizu očekivanih troškova i rezultata.

(3) Programom za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici definišu se i određuju mehanizmi koordinacije i smjernice za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće i opasnosti od nesreća, zaštita, postupanje i sanacija posljedica.

(4) Programom iz stava 3. ovog člana obezbjeđuje se uspostavljanje institucionalnih, organizacionih i personalnih uslova za sprovođenje zaštite u vanrednim situacijama, osposobljavanje vatrogasnih jedinica, razvijanje sposobnosti za postupanje na efikasan način u slučajevima elementarne nepogode i druge nesreće, osposobljavanje građana za djelovanje u vanrednim situacijama, efikasno upravljanje, jačanje kapaciteta, promocija odgovarajućih programskih politika, razmjena informacija i efikasna koordinacija mehanizama sistema zaštite i spasavanja kroz strateške oblasti koje su usklađene sa Hjogo okvirom za djelovanje.

Član 145.

Strateške oblasti iz člana 144. stav 4. ovog zakona su:

- a) oblast smanjenja rizika od katastrofa kao prioritet na republičkom i lokalnom nivou,
- b) identifikacija, procjena i praćenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće i unapređenje sistema blagovremenog obavješćavanja,
- v) korišćenje znanja, inovacija i obrazovanja za izgradnju svijesti o otpornosti na svim nivoima,
- g) smanjenje postojećeg rizika za nastanak elementarne nepogode i druge nesreće i
- d) jačanje spremnosti za efikasno postupanje u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće i vanrednih situacija na svim nivoima.

Član 146.

Program za smanjenje rizika od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici, na prijedlog Ministarstva, donosi Vlada za period od najmanje deset godina.

Član 147.

Zadaci zaštite i spasavanja Republike razrađuju se u Planu zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici, koji sadrži:

- a) procjenu ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće,
- b) planiranje preventivnog djelovanja,
- v) planiranje pripravnosti,
- g) planiranje mobilizacije i
- d) planiranje hitnog postupanja.

Član 148.

(1) Opština, odnosno grad donose svoje programe i planove iz oblasti zaštite i spasavanja od elementarne nepogode i druge nesreće.

(2) Programi i planovi iz stava 1. ovog člana moraju biti usaglašeni sa Republičkim planom iz člana 147. ovog zakona i Programom zaštite i spasavanja u Republici.

Član 149.

(1) Procjenu ugroženosti Republike od elementarne nepogode i druge nesreće izrađuje Ministarstvo u saradnji sa drugim ministarstvima.

(2) Procjenu ugroženosti opštine, odnosno grada izrađuje nadležna organizaciona jedinica civilne zaštite opštine, odnosno grada u saradnji sa štabom za vanredne situacije opštine, odnosno grada.

(3) Metodologiju za izradu dokumenata iz člana 147. ovog zakona na prijedlog Ministarstva donosi Vlada.

Član 150.

Planovima zaštite i spasavanja obezbjeđuje se organizovano i usklađeno djelovanje za sprečavanje nesreća, odnosno smanjenje posljedica i obezbjeđenje osnovnih uslova za život u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 151.

Planovi zaštite i spasavanja usklađuju se i dopunjuju shodno novim saznanjima i iskustvima stečenim prilikom djelovanja u slučaju elementarne nepogode i druge nesreće.

Član 152.

U cilju unapređenja organizovanja i sprovođenja zadataka iz sistema zaštite i spasavanja, Republika, opština, odnosno grad u budžetu obezbjeđuje sredstva za finansiranje istraživačkih i razvojnih projekata u ovoj oblasti.

IX FINANSIRANJE ZAŠTITE I SPASAVANJA

Član 153.

(1) Sistem zaštite i spasavanja finansira se iz:

- a) budžeta Republike, opštine odnosno grada,
- b) priloga, donacija, poklona i međunarodne pomoći i
- v) drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Opština, odnosno grad u budžetu planira i izdvaja 2% posebnih sredstava, od kojih 50% koristi za preduzimanje preventivnih aktivnosti, a 50% za opremanje i obuku struktura zaštite i spasavanja i o izdvojenim i utrošenim sredstvima informiše Ministarstvo.

Član 154.

Republika finansira:

- a) organizovanje, opremanje i rad Uprave civilne zaštite,
- b) pripremanje, opremanje, obuku i rad Republičkog štaba za vanredne situacije i specijalizovane jedinice zaštite i spasavanja u Republici i troškove učešća u sprovođenju mjera zaštite i spasavanja,

v) pružanje materijalne pomoći snagama iz člana 8. ovog zakona u sprovođenju mjera zaštite i spasavanja, nabavke specijalne opreme putem Ministarstva u skladu sa mogućnostima i odlukom nadležnog organa Republike, kao i obuke njenih članova za upotrebu opreme,

g) pružanje materijalne pomoći radi uklanjanja posljedica elementarne nepogode i druge nesreće, sprečavanja nastajanja daljih šteta i osiguranja osnovnih uslova za život na ugroženom području u skladu sa mogućnostima i odlukom nadležnog organa Republike i

d) druge potrebe zaštite i spasavanja u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 155.

Opština, odnosno grad finansira:

a) pripremanje, opremanje, obuku i rad štabova za vanredne situacije, jedinica i timova civilne zaštite i povjerenika zaštite i spasavanja opština, odnosno grada i njihove troškove učešća u sprovođenju mjera zaštite i spasavanja,

b) prilagođavanje i održavanje skloništa i drugih zaštitnih objekata,

v) obuku stanovništva u oblasti zaštite i spasavanja,

g) saniranje dijela šteta nastalih od elementarne nepogode i druge nesreće u skladu sa materijalnim mogućnostima i odlukom nadležnog organa opštine, odnosno grada i

d) druge potrebe zaštite i spasavanja u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 156.

Građani, privredna društva i druga pravna lica čija su materijalna sredstva uzeta radi zbrinjavanja nastradalog i ugroženog stanovništva imaju pravo na naknadu u iznosu koji se određuje prema mjesnim dnevnim tržišnim cijenama u maloprodaji na dan kada su predata.

Član 157.

Naknada iz člana 156. ovog zakona isplaćuje se na teret opštine, odnosno grada ili Republike, zavisno od toga čiji je organ naredio angažovanje i izuzimanje materijalnih sredstava u izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja.

Član 158.

(1) Fizičko ili pravno lice koje je namjerno ili zbog nepažnje prouzrokovalo opasnosti zbog kojih su nastali troškovi, odnosno prouzrokovalo nesreću, dužno je nadoknaditi troškove:

a) zaštitnih i spasilačkih intervencija,

b) sanacije i dovođenja u prvobitno stanje i

v) štete fizičkim i pravnim licima.

(2) Ako je više lica iz stava 1. ovog člana prouzrokovalo troškove i ne može se utvrditi njihov pojedinačni udio, nastale troškove nadoknađuju svi počinioci solidarno.

X NADZOR, NAGRADE, PRIZNANJA I MEĐUNARODNA SARADNJA

Član 159.

(1) Ministarstvo vrši nadzor nad primjenom ovog zakona.

(2) Uprava civilne zaštite, u okviru svoje nadležnosti, vrši poslove inspekcijskog nadzora organizovanja i funkcionisanja sistema zaštite i spasavanja.

Član 160.

(1) Za naročite uspjehe u organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i spasavanja, privrednim društvima i drugim pravnim licima, nadležnoj organizacionoj jedinici civilne zaštite opštine, odnosno grada, drugim službama i republičkim organima uprave i drugim organima, štabovima za vanredne situacije, jedinicama i timovima civilne zaštite i povjerenicima zaštite i spasavanja i pojedincima mogu se dodjeljivati priznanja i nagrade.

(2) Propis o priznanjima i nagradama za ostvarene rezultate zaštite i spasavanja donosi ministar.

Član 161.

Međunarodna saradnja u oblasti zaštite i spasavanja ostvaruje se:

- a) realizacijom zaključenih međunarodnih ugovora,
- b) članstvom i učešćem u radu u međunarodnim organizacijama,
- v) međusobnim obavješćavanjem i razmjenom informacija sa drugim državama o opasnostima i posljedicama katastrofa i o sredstvima za smanjenje rizika od katastrofa,
- g) pružanjem, prihvatanjem i traženjem pomoći u zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara i
- d) usklađivanjem djelovanja snaga za zaštitu i spasavanje subjekata drugih država na teritoriji Republike.

Član 162.

Ministarstvo priprema i organizuje seminare, kurseve, vježbe i druge oblike obučavanja iz oblasti zaštite i spasavanja i učestvuje na međunarodnim konferencijama u cilju efikasnijeg funkcionisanja sistema zaštite i spasavanja.

XI KAZNE NE ODREDBE

Član 163.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili pravno lice:

- a) ako ne ispunjava obaveze propisane članom 33. stav 2. ovog zakona,
- b) ako ne nabavi ili ne drži u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za zaštitu i spasavanje, ili nadležnoj organizacionoj jedinici civilne zaštite opštine, odnosno grada ne dostave podatke o objektima, njihovim korisnicima i stanju sredstava i opreme (član 61. stav 1),
- v) ako koristi javno sklonište suprotno ugovoru o zakupu (član 67. stav 2),
- g) ako ne održava sklonište (član 68. stav 1),
- d) ako ne primi na privremeni smještaj građane i materijalna dobra sa ugroženih područja (član 77. stav 2),
- đ) ako ne obavijesti nadležni organ o otkrivanju NUS-a (član 92. stav 1),
- e) ako ne osigura odgovarajuće rezerve krvi i krvnih komponenti (član 94. stav 1),
- ž) ako ne dostavi podatke operativno-komunikativnom centru (član 122. stav 2),
- z) ako ne omogući operativno-komunikativnom centru prioritarno korišćenje veza (član 124),
- i) ako ne obezbijedi besplatno pozivanje broja za hitne situacije (član 126. stav 5),

j) ako odmah ne objavi hitna saopštenja, zahtjeve, apele, proglase, objašnjenja i uputstva (član 126. stav 6),

k) ako ne obezbijedi blagovremeno obavještanje i, po potrebi, uzbunjivanje građana i ako ne obezbijedi tehnička i druga sredstva za potrebe uzbunjivanja i ne vrši tekuće i investiciono održavanje tih sredstava (član 129) i

l) ako ne ustupi dio prostora za instaliranje uređaja i sredstava za potrebe operativno-komunikativnog centra (član 130).

(2) Novčanom kaznom od 500 KM do 2.000 KM za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice privrednog društva i drugog pravnog lica.

Član 164.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice:

a) ako ne učestvuje u pripremi i sprovođenju zaštite i spasavanja i ne ostvaruje koordinaciju i saradnju sa nadležnim organima i službama, odnosno štabovima za vanredne situacije ili u svojim programima rada ne utvrdi zadatke i organizaciju djelovanja u zaštiti i spasavanju (član 23),

b) ako ne da podatke i obavještenja iz svojih istraživanja koja su od značaja za zaštitu i spasavanje (član 27),

v) ako svoj plan zaštite i spasavanja ne uskladi sa planom opštine, odnosno grada (član 60. stav 2) i

g) ako nadležnom organu ne da podatke o objektima i korisnicima i stanju sredstava i opreme za zaštitu i spasavanje (član 61. stav 1).

Član 165.

Novčanom kaznom u iznosu od 100 KM do 1.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice:

a) ako se ne odazove pozivu nadležnog organa zaštite i spasavanja za učešće u zaštiti i spasavanju (čl. 28. i 34),

b) ako ne ispuní obavezu davanja na korišćenje vozila, mašina, opreme i drugih materijalnih sredstava za potrebe zaštite i spasavanja (član 33. stav 1. i član 34),

v) ako ne drži u ispravnom stanju potrebna sredstva i opremu za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu (član 58. stav 2),

g) ako ne primi na privremeni smještaj građane i materijalna dobra (član 77. stav 2),

d) ako ne obavijesti nadležni organ o otkrivanju NUS-a (član 92. stav 1),

đ) ako se kao pripadnik štaba za vanredne situacije, službe, jedinice ili kao povjerenik zaštite i spasavanja ne odazove pozivu ili ne učestvuje u obuci (član 136) i

e) ako ne ustupi materijalno-tehnička sredstva, hranu, medicinsku opremu, lijekove, odjeću, obuću, građevinski i drugi materijal kad to zahtijevaju potrebe zaštite i spasavanja (član 142).

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 166.

Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće propise:

a) Uredbu o visini i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć (član 37. stav 4),

b) Uredbu o sadržaju i načinu izrade plana zaštite od elementarne nepogode i druge nesreće (član 52. stav 3),

v) Uredbu o načinu utvrđivanja i evidentiranja visine štete, vrsti, visini i načinu pružanja i korišćenja pomoći jedinicama lokalne samouprave za otklanjanje štete većeg obima izazvane elementarnom nepogodom i drugom nesrećom (član 56. stav 3),

g) Uredbu o obaveznim sredstvima i opremi za ličnu uzajamnu i kolektivnu zaštitu od elementarne nepogode i druge nesreće (član 58. stav 3),

d) Uredbu o postupku obavještanja i načinu razmjene podataka sa drugim zemljama koje mogu biti zahvaćene udesom sa prekograničnim efektima (član 101. stav 5) i

đ) Uredbu o organizaciji i načinu funkcionisanja sistema osmatranja, obavještanja i uzbunjivanja (član 121. stav 3).

Član 167.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće propise:

a) Uputstvo o traženju, pružanju i prihvatanju pomoći zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama (član 10. stav 2),

b) Pravilnik o vrsti i količini sredstava za ličnu, uzajamnu i kolektivnu zaštitu i rokovima za njihovu nabavku (član 61. stav 2),

v) Pravilnik o vrsti i količini opasnih materija, objektima i drugim kriterijumima za planiranje zaštite od udesa (član 99. stav 3),

g) Pravilnik o mjerama za sprečavanje udesa i smanjenje posljedica udesa za život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu (član 99. stav 3),

d) Pravilnik o uzbunjivanju i postupanju građana u slučaju opasnosti (član 127. stav 6),

đ) Pravilnik o vrsti i količini opreme i materijalno-tehničkim sredstvima koju koriste štabovi za vanredne situacije, jedinice, timovi i povjerenici zaštite i spasavanja (član 133. stav 3),

e) Pravilnik o načinu upotrebe znaka zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama (član 134. stav 2),

ž) Pravilnik o izgledu, sadržaju i upotrebi identifikacionog dokumenta za pripadnike jedinica i timova civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja (član 134. stav 2),

z) Uputstvo o odjeći i oznakama pripadnika jedinica i timova civilne zaštite u sistemu zaštite i spasavanja (član 134. stav 2) i

i) Pravilnik o priznanjima i nagradama za ostvarene rezultate zaštite i spasavanja (član 160. stav 2).

Član 168.

Ministar nadležan za poslove zdravlja i socijalne zaštite donosi sljedeće propise:

a) Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti građana za učešće u zaštiti i spasavanju (član 30. stav 2) i

b) Pravilnik o čuvanju i korišćenju rezervi krvi i krvnih komponenti (član 94. stav 3).

Član 169.

Ministar nadležan za poslove prosvjete i kulture, u saradnji sa ministrom, donosi propis o obučavanju lica u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja o opasnostima i zaštiti od elementarne nepogode i druge nesreće (član 136. stav 3).

Član 170.

Organi jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica dužni su da usklade opšte i druge akte sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 171.

Podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o civilnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 26/02, 39/03 i 29/10) primjenjivaće se do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 172.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o civilnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 26/02, 39/03 i 29/10).

Član 173.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01- 1892/12

Datum: 13. decembar 2012. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić